

**PODLASKI URZĄD WOJEWÓDZKI W BIAŁYMSTOKU
WYDZIAŁ POLITYKI SPOŁECZNEJ**

**Sprawozdanie z realizacji w woj. podlaskim
Krajowego Programu
Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
w okresie
od 01 stycznia do 31 grudnia
2010 roku**

Sporządziła:

Idalia Wyszyńska, st. inspektor
Oddział Programów Pomocy Społecznej
Wydział Polityki Społecznej

Zweryfikowała:

Grażyna Dobrzyniewicz, kierownik Oddziału
Oddział Programów Pomocy Społecznej
Wydział Polityki Społecznej

Zaakceptował:

Andrzej Kozłowski
Dyrektor
Wydziału Polityki Społecznej

Białystok 2011 r.

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP	3
II. ROZMIARY ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE NA TERENIE WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO – dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Białymstoku	4
III. INFRASTRUKTURA INSTYTUCJI POMAGAJĄCYCH OFIAROM PRZEMOCY W RODZINIE	7
1. PUNKTY KONSULTACYJNE	7
2. OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ.....	8
3. SPECJALISTYCZNE OŚRODKI WSPARCIA DLA OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE ..	9
IV. FORMY POMOCY UDZIELONEJ OFIAROM PRZEMOCY W RODZINIE	11
1. INTERWENCJA KRYZYSOWA.....	11
2. POMOC CAŁODOBOWA	11
3. INNE FORMY POMOCY	12
3.1. Stworzenie warunków umożliwiających ofiarom przemocy otrzymanie w pierwszej kolejności mieszkania socjalnego	12
3.2. Działania terapeutyczne.....	12
4. NIEBIESKIE KARTY	13
V. FORMY DZIAŁAŃ KIEROWANYCH DO SPRAWCÓW PRZEMOCY W RODZINIE	14
1. DZIAŁANIA INTERWENCYJNE	14
2. PROGRAMY KOREKCYJNO-EDUKACYJNE	14
VI. DZIAŁANIA REALIZOWANE PRZEZ REGIONALNY OŚRODEK POLITYKI SPOŁECZNEJ W BIAŁYMSTOKU	15
VII. DZIAŁANIA REALIZOWANE PRZEZ KOMENDĘ WOJEWÓDZKĄ POLICJI W BIAŁYMSTOKU	17
VIII. DZIAŁANIA REALIZOWANE PRZEZ WOJEWODĘ	23
IX. FINANSOWANIE	25
X. PODSUMOWANIE	26

I. WSTĘP

Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie został ustanowiony 25 września 2006 r. Uchwałą Rady Ministrów Nr 162/2006 zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180 poz. 1493 z późn. zm.). Okres jego realizacji przewidziano na lata 2006 – 2016.

Program zakłada osiągnięcie następujących celów:

- zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie;
- zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i zwiększenie dostępności pomocy;
- zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Odbiorcami Krajowego Programu są:

- ofiary przemocy w rodzinie, w tym: dzieci, współmałżonkowie lub partnerzy w związkach nieformalnych, osoby starsze, osoby niepełnosprawne;
- sprawcy przemocy w rodzinie;
- świadkowie przemocy w rodzinie.

Zgodnie z zapisami Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Wojewoda dokonuje ilościowej i jakościowej analizy realizacji Programu i sporządza co roku, w oparciu o dane przekazane przez podległe jednostki, sprawozdawczość dotyczącą:

- instytucji pomagających ofiarom przemocy w rodzinie,
- form udzielanej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
- form działań kierowanych do sprawców przemocy w rodzinie.

Analiza dokonywana jest w oparciu o druk sprawozdania, stanowiący załącznik nr 4 do Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Działania w zakresie zapobiegania przemocy w rodzinie podejmowane są zarówno na szczeblu centralnym, jak też przez samorząd województwa, samorzady powiatowe i gminne oraz organizacje pozarządowe.

Monitorowaniem realizacji Krajowego Programu na terenie województwa podlaskiego oraz nadzór nad prawidłowym wykonywaniem zadań sprawują pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku.

Niniejsze opracowanie stanowi opis działań wynikających z zapisów Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie realizowanych na terenie województwa podlaskiego **w okresie od 01 stycznia do 31 grudnia 2010 r.** Sprawozdanie zostało sporządzone na podstawie informacji przekazanych przez gminy i powiaty woj. podlaskiego, Wojewódzką Komendę Policji w Białymstoku oraz Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Białymstoku.¹

W związku z 5-letnim okresem funkcjonowania ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w tabelach zestawiono dla porównania dane dotyczące lat 2006-2010.

¹ Wartości podane w nawiasach czerwoną czcionką są wskazanymi dla porównania danymi za 2009 r.

II. ROZMIARY ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE NA TERENIE WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO – dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Białymstoku

Z danych Komendy Wojewódzkiej Policji w Białymstoku wynika, iż w 2010 roku nastąpił spadek liczby przeprowadzonych przez Policję interwencji domowych. Liczba ich wyniosła ogółem w 2010 r. 19.111, w tym w nieco ponad 18% przypadków sporządzona została notatka urzędowa dotycząca przemocy w rodzinie.

Wykres nr 1. Liczba interwencji domowych

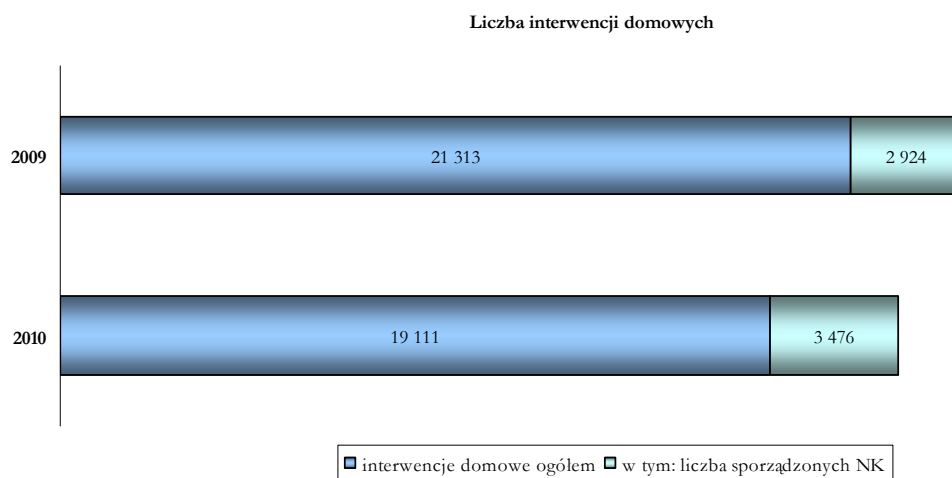

Tabela nr 1. Liczba interwencji domowych

ROK	LICZBA INTERWENCJI DOMOWYCH ogółem	w tym: liczba sporządzonych notatek urzędowych dot. przemocy w rodzinie – NIEBIESKIE KARTY	% udział
2006	32.416	3.790	11,69
2007	30.243	3.701	12,23
2008	28.544	3.333	11,67
2009	21.313	2.924	13,71
2010	19.111	3.476	18,18

Źródło: Komenda Wojewódzka Policji w Białymstoku

Analiza struktury pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej oraz sprawców przemocy domowej wskazuje, iż:

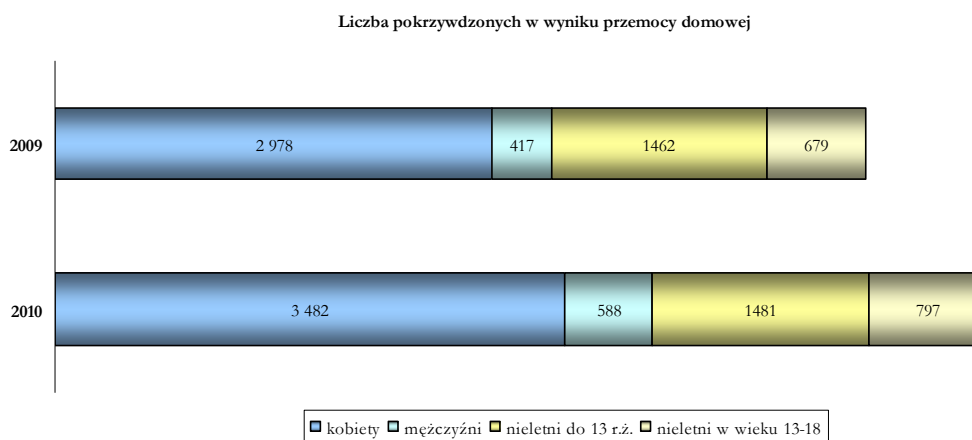
- pomimo spadku liczby przeprowadzonych interwencji nastąpił wzrost liczby osób doznających przemocy oraz ją stosujących,
- najliczniejszą grupę **pokrzywdzonych** stanowią:
 - **kobiety** (ponad 50%)
 - **dzieci do 13 r. ż.** (blisko 25%),
- najliczniejszą grupę **sprawców** przemocy stanowią **mężczyźni** (96%),
- ponad 60% sprawców przemocy było pod wpływem alkoholu,
- w 2010 r. nastąpił nieznaczny wzrost udziału nieletnich w ogólnej liczbie osób stosujących przemoc.

Tabela nr 2. Liczba osób pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej

ROK	OGÓLNA LICZBA OSÓB POKRZYWDZONYCH W WYNIKU PRZEMOCY DOMOWEJ	w tym KOBIEТЫ	% udział	w tym MĘŻCZYŹNI	% udział	w tym MAŁOLETNI DO LAT 13	% udział	w tym MAŁOLETNI W WIEKU 13 - 18 LAT	% udział
2006	7.270	3.610	49,65	396	5,44	2.311	31,78	953	13,10
2007	6.352	3.358	52,86	410	6,45	1.752	27,58	832	13,09
2008	5.989	3.138	52,39	361	6,02	1.715	28,63	775	12,94
2009	5.536	2.978	53,79	417	7,53	1.462	26,40	679	12,26
2010	6.348	3.482	54,85	588	9,26	1.481	23,33	797	12,55

Źródło: Komenda Wojewódzka Policji w Białymstoku

Wykres nr 2. Liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej

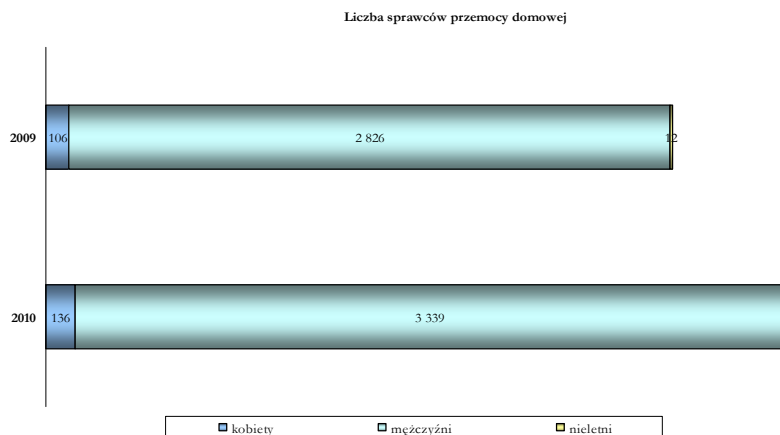
Z informacji przekazanych przez KWP w Białymstoku wynika, iż liczba **zatrzymanych sprawców** przemocy domowej wyniosła w 2010 r. 1.535 (w tym 39 kobiet, 1.495 mężczyzn i 1 osoba nieletnia). Spośród 2.123 sprawców przemocy będących **pod wpływem alkoholu**, 626 osób przewieziono do Izby Wyrzeźwień, natomiast 905 – do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych do wyrzeźwienia.

Tabela nr 3. Liczba sprawców przemocy domowej

ROK	LICZBA SPRAWCÓW PRZEMOCY DOMOWEJ ogółem	w tym KOBIEТЫ	% udział	w tym MĘŻCZYŹNI	% udział	w tym NIELETNI	% udział	Sprawcy pod wpływem alkoholu
2006	3.800	126	3,31	3.663	96,39	11	0,28	2.812
2007	3.703	142	3,83	3.557	96,05	4	0,10	2.752
2008	3.353	112	3,34	3.222	96,09	19	0,56	2.058
2009	2.944	106	3,60	2.826	95,99	12	0,40	1.713
2010	3.489	136	3,89	3.339	95,70	14	0,40	2.123

Źródło: Komenda Wojewódzka Policji w Białymstoku

Wykres nr 3. Liczba sprawców przemocy domowej

Pomocy medycznej udzielono w 106 przypadkach, w tym 55 osobom pokrzywdzonym i 51 sprawcom przemocy.

Liczba **dzieci przewiezionych** do szpitala, placówki, oddanych pod opiekę osoby spokrewnionej wyniosła w 2010 r. 18.

W 2010 r. nastąpił znaczny wzrost liczby **powiadomień** skierowanych przez jednostki Policji do innych instytucji w ramach procedury NK. Najwięcej informacji przesłano do ośrodków pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych oraz takich placówek jak np. specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, placówki opiekuńczo-wychowawcze itp.

Nastąpił wzrost liczby informacji przekazywanych do organizacji pozarządowych (wykonujących zadania zlecone z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego).

Brak danych o współpracy w 2010 r. z placówkami ochrony zdrowia.

Tabela nr 4. Liczba informacji przekazanych do instytucji pomocnych w ramach procedury NK

INSTYTUCJA / ROK	2006	2007	2008	2009	2010
ośrodki pomocy społecznej	1.077	1.208	2.134	1.679	2.563
komisja rozwiązywania problemów alkoholowych	848	1.169	820	792	863
placówki ochrony zdrowia	2	18	17	17	brak danych
placówki szkolno-wychowawcze	35	186	42	dane zawarte w wierszu 'INNE'	brak danych
organizacje pozarządowe	58	374	284	328	674
inne	453	577	947	1.116	1.913 (placówki op.-wych., SOW itp.)
SUMA	2.473	3.532	4.271	3.932	6.013

Źródło: Komenda Wojewódzka Policji w Białymstoku

III. INFRASTRUKTURA INSTYTUCJI POMAGAJĄCYCH OFIAROM PRZEMOCY W RODZINIE

Badanie infrastruktury instytucji pomagających ofiarom przemocy w rodzinie odbywa się w oparciu o druk sprawozdania, który jest załącznikiem nr 4 do Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Poniżej opisane instytucje funkcjonujące w obszarze pomocy społecznej nie są jedynymi placówkami działającymi na terenie województwa podlaskiego, zajmującymi się udzielaniem pomocy ofiarom przemocy w rodzinie. Udzielaniem jej zajmują się również podmioty niepubliczne, które nie są dotychczas ujmowane w sprawozdaniu składanym do Wojewody Podlaskiego przez gminy i powiaty.

W województwie podlaskim w ramach instytucji pomagających ofiarom przemocy w rodzinie, prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego – wyszczególnionych w druku sprawozdania – funkcjonują:

- punkty konsultacyjne,
- ośrodki interwencji kryzysowej,
- specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.

1. PUNKTY KONSULTACYJNE²

W punktach konsultacyjnych, prowadzonych najczęściej w strukturach ośrodka pomocy społecznej, bądź komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, udzielana jest pomoc osobom w kryzysie, m.in. dotkniętym przemocą w rodzinie, w formie informacji i poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego itp.

Na terenie województwa w 2010 r. funkcjonowały:

- **32 (41)** punkty konsultacyjne, których podmiotem prowadzącym jest gmina (na terenie 31 (41) gmin); z pomocy tych placówek skorzystały **853 (1 123)** osoby;
- **10 (9)** punktów konsultacyjnych, których podmiotem prowadzącym jest powiat (na terenie 5 (5) powiatów); z pomocy tych placówek skorzystało **417 (975)** osób.

Tabela nr 5. Punkty konsultacyjne

ROK	GMINA		POWIAT	
	liczba jednostek	liczba osób korzystających	liczba jednostek	liczba osób korzystających
2006	28	2.511	1	28
2007	51	2.755	7	139
2008	45	1.520	7	134
2009	41	1.123	9	975
2010	32	853	10	417

Źródło: Dane OPS i PCPR zawarte w rocznych sprawozdaniach z realizacji Programu

Punkty konsultacyjne prowadzone były przez gminy w następujących powiatach:

- białostockim – 7
- monieckim – 6
- suwalskim – 4

² Działające przeważnie w strukturach OPS, PCPR lub KRPA

- augustowskim, sokólskim – 3
- hajnowskim, kolneńskim – 2
- bielskim, grajewskim, łomżyńskim, sejneńskim, siemiatyckim – 2.

Punkty konsultacyjne, dla których podmiotem prowadzącym był powiat, działały w powiatach:

- powiat miejski Białystok – 4
- suwalski – 3
- bielski, hajnowski, zambrowski – 1.

W punktach udzielano pomocy osobom i rodzinom pozostającym w sytuacjach kryzysowych, min. dotkniętych problemem uzależnienia i współuzależnienia, uwikłanych w problem przemocy w rodzinie, mających trudności wychowawcze czy problemy rodzinne; udzielano poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego itp.

Z pomocy punktów konsultacyjnych prowadzonych przez gminy skorzystało w następujących powiatach:

- monieckim – 346 os.
- białostockim – 119 os.
- kolneńskim – 114 os.
- augustowskim – 51 os.
- sokólskim – 50 os.
- hajnowskim – 47 os.
- suwalskim, łomżyńskim, sejneńskim – pow. 30 os.
- siemiatyckim, grajewski – pon. 20 os.

Natomiast z pomocy punktów konsultacyjnych prowadzonych przez powiaty najczęściej korzystali mieszkańcy powiatów:

- powiatu miejskiego Białystok – 219
- zambrowskiego – 141
- bielskiego – 39
- hajnowskiego - 30
- suwalskiego – 18.

2. OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ

Prowadzenie ośrodka interwencji kryzysowej jest zadaniem własnym powiatu. Zasadniczym zadaniem OIK jest profilaktyka oraz interwencja w sytuacjach kryzysowych, a także pomoc psychologiczna osobom w stanie nagłego lub przewlekłego kryzysu spowodowanego m.in. brakiem wsparcia społecznego, bezradnością życiową i doświadczeniami traumatycznymi oraz przygotowanie tych osób do samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie.

Do zadań OIK należy w szczególności:

- udzielanie specjalistycznego poradnictwa (psychologicznego, socjalnego, prawnego, pedagogicznego)
- prowadzenie grup terapeutycznych, grup wsparcia, grup socjoterapeutycznych
- poradnictwo telefoniczne
- interwencje w środowisku
- zapewnienie całodobowego schronienia

W województwie podlaskim w 2010 r. funkcjonowało łącznie **9 (9)** ośrodków interwencji kryzysowej, prowadzonych przez powiaty (w tym 7 z miejscami całodobowymi):

- powiat miejski Białystok (15 miejsc całodobowych)
- powiat miejski Łomża (9 miejsc całodobowych)
- powiat miejski Suwałki (13 miejsc całodobowych)
- białostocki (8 miejsc całodobowych)
- bielski (4 miejsca całodobowe)
- hajnowski (funkcjonował do XI 2010 r.)
- moniecki (2 Ośrodki), (10 miejsc całodobowych)
- suwalski

Placówki dysponowały łącznie 59 miejscami całodobowego pobytu. Z różnorodnej pomocy ośrodków interwencji kryzysowej skorzystało w 2010 r. 1 050 osób (w tym 141 osób uzyskało pomoc w formie całodobowego schronienia):

- powiat miejski Białystok – 670 (100 ze schronienia)
- powiat miejski Łomża - 174 (17)
- powiat miejski Suwałki - 92 (20)
- białostocki - 24 (4)
- bielski – 26 (0)
- hajnowski - 30
- moniecki - 0 (0)
- suwalski - 34

Tabela nr 6. Ośrodki Interwencji Kryzysowej

ROK	LICZBA JEDNOSTEK	w tym Z MIEJSCAMI CAŁODOBOWEGO SCHRONIENIA	LICZBA MIEJSC CAŁODOBOWYCH	LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH ogółem	w tym LICZBA KORZYSTAJĄCYCH ZE SCHRONIENIA
2006	7	6	66	744	155
2007	7	6	62	792	203
2008	8	7	65	1.602	171
2009	9	7	71	762	142
2010	9	7	59	1.050	141

Źródło: Dane OPS i PCPR zawarte w rocznych sprawozdaniach z realizacji Programu

3. SPECJALISTYCZNE OŚRODKI WSPARCIA DLA OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE

Specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie są jednostkami ukierunkowanymi na udzielanie specjalistycznej pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie. Tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie należy do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat (art. 6 ust. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie – Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.). Zadanie to finansowane jest ze środków budżetu państwa.

Pomoc osobom dotkniętym problemem przemocy w rodzinie realizowana jest w SOW w trzech obszarach: interwencyjnym, zaspokojenia potrzeb bytowych oraz w zakresie terapeutyczno-wspomagającym.

Standard usług świadczonych w SOW określony został w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6 lipca 2006 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez

specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, a także szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych (Dz. U. Nr 127, poz. 890).³

Podobnie jak w roku ubiegłym, specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie funkcjonują w powiatach kolneńskim i suwalskim, w strukturach PCPR, zasięgiem działania obejmują cały kraj. Dysponują łącznie 24 miejscami całodobowego pobytu.

Tabela nr 7. Specjalistyczne Ośrodki Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie

ROK	LICZBA JEDNOSTEK	w tym Z MIEJSCAMI CAŁODOBOWEGO SCHRONIENIA	LICZBA MIEJSC CAŁODOBOWYCH	LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH ogółem	w tym LICZBA KORZYSTAJĄCYCH ZE SCHRONIENIA
2006	1	1	10	0	0
2007	1	1	10	29	29
2008	2	1	10	103	53
2009	2	2	24	270	62
2010	2	2	24	242	37

Źródło: Dane OPS i PCPR zawarte w rocznych sprawozdaniach z realizacji Programu

W 2010 r. specjalistyczne ośrodki wsparcia udzieliły łącznie pomocy 242 (270) osobom, natomiast 37 (62) osób skorzystało z pomocy w formie całodobowego schronienia, w tym 19 (40) dzieci.⁴

W zakresie standardu usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie w województwie podlaskim, obie placówki spełniają podstawowe wymagania wynikające z przepisów.

³ W dniu 8 marca 2011 r. opublikowano w Dz. U. Nr 50, poz. 259 Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne

⁴ Patrz: Raport z funkcjonowania specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie

IV. FORMY POMOCY UDZIELONEJ OFIAROM PRZEMOCY W RODZINIE

1. INTERWENCJA KRYZYSOWA

Interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej.⁵

Działania doraźne podejmowane w ramach interwencji kryzysowej przez gminy i powiaty w stosunku do ofiar przemocy w rodzinie miały głównie formę pracy socjalnej i specjalistycznego poradnictwa.

Biorąc pod uwagę formy pomocy udzielonej ofiarom przemocy w rodzinie, w ramach interwencji kryzysowej pomoc uzyskało:

- 950 (1 104) osób w 546 (756) rodzinach, w 44 (45) gminach; (blisko 35% (porównywalnie) stanowiły dzieci);
- 1 804 (3 131) osoby w 1 443 (2 516) rodzinach, w 10 (11) powiatach; (9 % (14%) stanowiły dzieci).

Tabela nr 8. Liczba osób, które uzyskały pomoc w formie interwencji kryzysowej

ROK	LICZBA OSÓB, KTÓRYM UDZIELONO POMOCY ogółem		DZIECIOM		WSPÓŁMAŁŻONKOM LUB PARTNEROM W ZWIĄZKACH NIEFORMALNYCH		INNYM OSOBOM W RODZINIE		w tym INNYM OSOBOM W RODZINIE W WIEKU POW. 60 LAT	
	G	P	G	P	G	P	G	P	G	P
2006	1.197	811	93	128	957	599	94	84	10	70
2007	2.387	1.082	728	221	1.453	611	206	250	66	151
2008	1.321	1.395	241	295	910	886	170	214	53	108
2009	1.104	3.131	327	443	581	1.988	196	700	31	181
2010	950	1.804	328	162	441	1.319	181	323	29	89

Źródło: Dane OPS i PCPR zawarte w rocznych sprawozdaniach z realizacji Programu

2. POMOC CAŁODOBOWA

W ramach interwencji kryzysowej udziela się natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej, a w zależności od potrzeb - poradnictwa socjalnego lub prawnego, w sytuacjach uzasadnionych - schronienia do 3 miesięcy.⁶

Powiaty udzielały ofiarom przemocy w rodzinie pomocy w formie całodobowego schronienia. Z takiej pomocy w 2010 r. skorzystało ogółem (w ośrodkach interwencji kryzysowej i specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie) 178 (204) osób, w tym 85 (102) dzieci.

Pomoc w tej formie świadczyły:

- powiat miejski Białystok – 100 os., w tym 46 dzieci
- powiat miejski Łomża – 17 os., w tym 9 dzieci
- powiat miejski Suwałki – 20 os., w tym 10 dzieci

⁵ art. 47 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej

⁶ art. 47 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej

- powiat suwalski – 21os., w tym 9 dzieci
- powiat kolneński – 16 os., w tym 10 dzieci
- powiat białostocki – 4 os., w tym 1 dziecko

Ww. osobom udzielono łącznie 6 406 świadczeń⁷. Pomocy udzielono łącznie 89 rodzinom.

Tabela nr 9. Liczba osób, które skorzystały z pomocy całodobowej

ROK	LICZBA OSÓB, KTÓRYM UDZIELONO POMOCY ogółem		DZIECIOM		WSPÓŁMAŁŻONKOM LUB PARTNEROM W ZWIĄZKACH NIEFORMALNYCH		INNYM OSOBOM W RODZINIE		w tym INNYM OSOBOM W RODZINIE W WIEKU POW. 60 LAT	
	G	P	G	P	G	P	G	P	G	P
2006	0	155	0	66	0	75	0	14	0	12
2007	18	223	18	110	0	34	0	79	0	5
2008	0	224	0	101	0	77	0	46	0	4
2009	7	197	6	96	0	79	1	22	0	9
2010	0	178	0	85	0	75	0	18	0	8

Źródło: Dane OPS i PCPR zawarte w rocznych sprawozdaniach z realizacji Programu

3. INNE FORMY POMOCY

Zarówno samorządy gminne, jak i powiatowe wykonywały w 2010 r. w stosunku do osób doznających przemocy w rodzinie pracę socjalną w różnorodnych formach – innych niż wymienione dotychczas. W formularzu sprawozdania z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie określono, iż do „Innych form pomocy” zalicza się min. pomoc w utrzymaniu mieszkania socjalnego oraz działania terapeutyczne (w tym program ochrony ofiary przemocy i program terapeutyczny). Domyślnie w tej rubryce zawiera praca socjalna świadczona na rzecz osób doznających przemocy w rodzinie, w ramach interwencji kryzysowej, ale w formie innej niż omówione w poprzednich częściach.

Pomocą taką objęto ogółem:

- 136 (232) os. w 12 (14) gminach
- 842 (584) os. w 8 (7) powiatach.

3.1. Stworzenie warunków umożliwiających ofiarom przemocy otrzymanie w pierwszej kolejności mieszkania socjalnego

W 2010 r. jedynie powiat miejski Białystok świadczył pomoc w formie stworzenia możliwości uzyskania przez ofiary przemocy mieszkania socjalnego (jako zadanie realizowane przez powiat). Tą formą pomocy objęto 23 osoby w 23 rodzinach.

3.2. Działania terapeutyczne

Działaniami terapeutycznymi objęto ogółem 890 (752) osób, w tym:

- 86 (187) osób w 78 (143) rodzinach – na terenie 8 (1) gmin
- 804 (565) osoby w 619 (459) rodzinach – na terenie 7 (6) powiatów.

3.2.1 Opracowanie i realizacja programów ochrony ofiar przemocy z udziałem Policji, prokuratury, kuratorów sądowych

Realizacja Krajowego Programu zakłada podejmowanie działań wspierających, realizowanych w ramach strategii terapeutycznych – wspieranie ofiar przemocy w rodzinie w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowej oraz przerwanie cyklu przemocy, a także zapobieganie kolejnym aktom przemocy w rodzinie.

⁷ wg wytycznych MPiPS, za świadczenie przyjęto 1 nocleg

Ze sprawozdania z Krajowego Programu wynika, że programami ochrony ofiar przemocy objęto:

- 16 (43) osób w 8 (26) rodzinach, na terenie 3 gmin
- 37 (11) osób w 21 (9) rodzinach, na terenie 2 powiatów.

3.2.2 Opracowanie i realizacja programów terapeutycznych dla ofiar przemocy w rodzinie

Samorządy gminne i powiatowe realizowały w 2010 r. programy terapeutyczne dla ofiar przemocy w rodzinie. Z tej formy pomocy skorzystało ogółem 450 (419) osób, w tym:

- 22 (86) w 22 (60) rodzinach, na terenie 2 gmin
- 428 (333) w 292 (301) rodzinach, na terenie 3 powiatów.

Pod pojęciem „programów terapeutycznych” jednostki ujęły także inne działania, nie mające charakteru *stricte* terapeutycznego, jednak w znacznym stopniu przyczyniające się do udzielania wsparcia osobom i rodzinom poszkodowanym w wyniku przemocy.

Tabela nr 10. Liczba osób korzystających z innych form pomocy

ROK	LICZBA OSÓB, KTÓRYM UDZIELONO POMOCY ogółem		w tym POMOC W OTRZYMANI U MIESZKANIA SOCJALNEGO		działania terapeutyczne - ogółem		program ochrony ofiary przemocy (z udziałem Policji, prokuratury, kuratorów sądowych)		program terapeutyczny	
	G	P	G	P	G	P	G	P	G	P
2006	598	708	3	0	263	737	70	24	52	71
2007	1.450	189	3	12	1.447	177	65	56	1.382	121
2008	614	319	1	15	613	304	27	0	497	127
2009	232	584	3	13	187	565	43	11	86	333
2010	136	842	0	23	86	804	16	37	22	428

Źródło: Dane OPS i PCPR zawarte w rocznych sprawozdaniach z realizacji Programu

4. NIEBIESKIE KARTY

W okresie sprawozdawczym jednostki pomocy społecznej wszczęły 588 (524) procedur „Niebieskie Karty”, dotyczących przemocy w rodzinie, stanowiących załącznik do kwestionariusza wywiadu środowiskowego.

Gminy wypełniły 412 (294) „NK”, przekazując 64 (44) Karty instytucjom działającym na rzecz osób pokrzywdzonych. Procedurę tę realizowały 54 gminy.

Powiaty wypełniły 176 (230) „NK”, z czego 33 (16) przekazały instytucjom działającym na rzecz osób pokrzywdzonych. Procedurę tę realizowało 5 powiatów.

Tabela nr 11. Liczba wypełnionych i przekazanych Niebieskich Kart dot. przemocy w rodzinie

ROK	GMINA		POWIAT	
	liczba wypełnionych NK	w tym liczba przekazanych Niebieskich Kart instytucjom działającym na rzecz osób pokrzywdzonych	liczba wypełnionych NK	w tym liczba przekazanych Niebieskich Kart instytucjom działającym na rzecz osób pokrzywdzonych
2006	353	245	304	60
2007	246	49	373	15
2008	274	53	213	10
2009	294	44	230	16
2010	412	64	176	33

Źródło: Dane OPS i PCPR zawarte w rocznych sprawozdaniach z realizacji Programu

V. FORMY DZIAŁAŃ KIEROWANYCH DO SPRAWCÓW PRZEMOCY W RODZINIE

1. DZIAŁANIA INTERWENCYJNE

Ze sprawozdania z Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wynika, że działania interwencyjne podejmowane były w stosunku do 49 (37) osób stosujących przemoc w rodzinie, w tym w 1 przypadku działanie polegało na izolowaniu sprawcy od ofiary, a w 1 przypadku skierowano sprawcę do wykonywania prac społecznie użytecznych. Ogółem działania podejmowane były na terenie 9 (9) gmin. Nie podjęto natomiast żadnych działań w ramach eksmisji sprawcy przemocy z lokalu zajmowanego wspólnie z ofiarą.

Natomiast na terenie 5 (5) powiatów prowadzone były działania interwencyjne skierowane łącznie do 323 (569) osób stosujących przemoc w rodzinie, z czego nie podjęto żadnych działań w ramach izolowania sprawców od ofiar czy kierowania do wykonywania prac społecznie użytecznych.

2. PROGRAMY KOREKCYJNO-EDUKACYJNE

Działania korekcyjno-edukacyjne realizowane są w ramach strategii ukierunkowanych na zmianę postaw i zachowań sprawców i mają na celu zakończenie przemocy w rodzinie. Realizacja programów korekcyjno – edukacyjnych jest zadaniem z zakresu administracji rządowej realizowanym przez powiaty, finansowanym ze środków budżetu państwa.

W 2010 r. programami korekcyjno - edukacyjnymi objęto 164 (201) osoby stosujące przemoc w rodzinie. Programy były prowadzone w 7 (8) powiatach (w tym 3 powiaty miejskie).

- powiat miejski Białystok – 32
- powiat miejski Łomża – 6
- powiat miejski Suwałki – 6
- powiat augustowski – 17
- powiat bielski – 6
- powiat kolneński – 20
- powiat suwalski – 77

Tabela nr 12. Działania podejmowane w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie

ROK	DZIAŁANIA INTERWENCYJNE ogółem		izolowanie sprawców od ofiar		eksmisja z lokalu		prace społecznie użyteczne wykonywane przez sprawców		PROGRAMY KOREKCYJNO-EDUKACYJNE	
	G	P	G	P	G	P	G	P	G	P
2006	328	79	8	6	3	0	2	0	0	121
2007	3.083	162	116	7	4	3	9	3	0	260
2008	88	438	6	88	0	0	0	0	0	197
2009	37	569	6	2	2	0	0	0	0	201
2010	49	323	1	0	0	0	1	0	0	164

Źródło: Dane OPS i PCPR zawarte w rocznych sprawozdaniach z realizacji Programu

VI. DZIAŁANIA REALIZOWANE PRZEZ REGIONALNY OŚRODEK POLITYKI SPOŁECZNEJ W BIAŁYMSTOKU

1. W ramach *Ogólnopolskiej Kampanii Społecznej na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wobec Osób Starszych i Niepełnosprawnych*, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Białymstoku przekazał materiały informacyjne (2850 ulotek oraz 350 plakatów), otrzymane nieodpłatnie z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, następującym instytucjom:
 - a) Komenda Wojewódzka Policji w Białymstoku – 1 000 szt. ulotek i 200 szt. plakatów;
 - b) 14 Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie – 1 400 szt. ulotek;
 - c) Centrum Ochrony Dziecka i Rodziny PSPiA KLANZA Oddział w Białymstoku – 150 szt. ulotek i 50 plakatów;
 - d) Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Białymstoku przy Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie – 150 szt. ulotek i 50 plakatów;
 - e) Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Łomży przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej – 150 szt. ulotek i 50 plakatów.
2. W ramach kolejnej edycji programu „Bezpieczny Przedszkolak” w I półroczu 2010 roku zorganizowano dwa szkolenia nt.: **„Diagnoza i interwencja w sytuacji podejrzenia zjawiska przemocy wobec dziecka. Analiza prawidłowej realizacji zajęć dot. przeciwdziałania przemocy wobec dzieci”** dla placówek przedszkolnych z terenu województwa podlaskiego. Ponadto ogłoszono konkurs adresowany do nauczycieli wychowania przedszkolnego i studentów realizujących program „Bezpieczny przedszkolak” (mający na celu wyłonienie najciekawszych form realizatorskich programu) oraz konkurs plastyczny dla dzieci w wieku przedszkolnym - adresatów w/w programu. W II półroczu 2010 roku w ramach programu zorganizowano po dwa szkolenia – w październiku I stopnia i w listopadzie II stopnia pt. „Bezpieczny przedszkolak” dla placówek przedszkolnych z terenu województwa podlaskiego. Zapewniono artykuły promocyjne oraz wydruk materiałów szkoleniowych.
3. Rozpropagowanie ulotek, dnia 01.06.2010 roku, w ramach ogólnopolskiej kampanii informacyjnej z ramienia „Niebieskiej Linii” w celu ułatwienia osobom pokrzywdzonym przemocą podjęcia decyzji o poszukiwaniu pomocy.
4. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Białymstoku jako ambasador II edycji ogólnopolskiej kampanii społecznej „Zły dotyk” pod hasłem „Dzieci skrzywdzone przez zły dotyk chcą stać się niewidoczne”, zorganizował wojewódzką konferencję pn. „Chrońmy dzieci przed złym dotykiem”. Konferencja skierowana była do pedagogów, nauczycieli, wychowawców placówek opiekuńczo – wychowawczych województwa podlaskiego. Celem konferencji była edukacja w zakresie możliwości ochrony najmłodszych i pomocy dzieciom, które doświadczyły wykorzystania, w szczególności możliwości korzystania z modułu e-learning. Uczestnikom konferencji udostępniono materiały edukacyjne (ulotki, poradniki, broszury) nt. problemów wykorzystania seksualnego.
5. Realizacja cyklu szkoleń z zakresu pracy metodą Lokalnych Zespołów Interdyscyplinarnych w ramach Projektu „Bądź aktywny, Bądź najlepszy. Szkolenia oraz specjalistyczne doradztwo dla kadr instytucji pomocy społecznej”. Adresatami warsztatów były gminne/miejskie ośrodki pomocy społecznej, pracownicy oświaty i ochrony zdrowia, Policja, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, kuratorzy sądowi oraz organizacje pozarządowe. Celem szkoleń było przygotowanie gmin do realizacji ustawowego zadania tworzenia gminnych zespołów interdyscyplinarnych w obszarze przeciwdziałania przemocy. Zorganizowano dwa dwudniowe szkolenia, które odbyły się w październiku. Uczestnicy otrzymali materiały edukacyjne związane z tematyką warsztatów. Brało w nich udział 66 osób z 20 gmin województwa podlaskiego: Brańsk,

- Czarna Białostocka, Hajnówka – miasto, Krynki, Nowinka, Piątnica, Sidra, Goniądz, Wasilków, Wysokie Mazowieckie, Augustów – miasto, Bielsk Podlaski – miasto, Ciechanowiec, Dąbrowa Białostocka, Drohiczyn, Filipów, Jeleniewo, Knyszyn, Mielnik i Suwałki – miasto. Realizowane były też szkolenia w ramach doradztwa specjalistycznego, obejmującego łącznie 200 godzin: doradztwo prawne (60 godzin), doradztwo psychologiczno – terapeutyczne (70 godzin) oraz doradztwo w zakresie pracy socjalnej (70 godzin).
6. Organizacja, dnia 25.10.2010 roku, spotkania roboczego zespołu ds. programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W spotkaniu uczestniczyły 44 osoby z placówek zajmujących się pomocą ofiarom przemocy w rodzinie: pracownicy Pogotowia Opiekuńczego, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji oraz Kurator Okręgowy.
 7. Organizacja Seminarium, w dniu 27.10.2010 roku, pn. „Przemoc w rodzinie a przemoc rówieśnicza”, które odbyło się w Salezjańskim Ośrodku Wychowawczym im. św. J. Bosko w Różanymstoku. Seminarium skierowane zostało do wychowawców ośrodków wychowawczych oraz pedagogów szkolnych. W warsztatach wzięło udział ok. 50 osób.
 8. Organizacja w wybranych powiatach szkoleń pn. „Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – szkolenie podstawowe”, m. in. z zakresu: psychospołecznych aspektów przemocy w rodzinie – formy pomocy osobom uwikłanym w przemoc.
 9. Organizacja dnia 14.12.2010 r. szkolenia kuratorów sądowych z terenu powiatu sokólskiego z zakresu zmian w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
 10. Szkolenie pn. „Przemoc - diagnoza, interwencja, pomoc” organizowane w ramach projektu systemowego „Bądź Aktywny, Bądź Najlepszy - szkolenia oraz specjalistyczne doradztwo dla kadr instytucji pomocy społecznej” w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, w dniach 3-5 listopada 2010 r. dla dyrektorów, kierowników powiatowych centrów pomocy rodzinie z województwa podlaskiego. Szkolenie miało na celu objęcie wsparciem jak największej liczby pracowników instytucji pomocy społecznej i tym samym umożliwienie podniesienia wiedzy, umiejętności oraz kwalifikacji niezbędnych w pracy zawodowej.

VII. DZIAŁANIA REALIZOWANE PRZEZ KOMENDĘ WOJEWÓDZKĄ POLICJI W BIAŁYMSTOKU

1. Działania uprzedzające

- a) **Strategie diagnozujące** (obejmujące m.in. zbieranie informacji na temat rozmiarów zjawiska przemocy, badanie infrastruktury instytucji pomocowych, badanie potrzeb szkoleniowych, badanie skuteczności udzielanej pomocy).
- Realizacja tych strategii przez jednostki Policji obejmowała głównie zbieranie i analizę danych statystycznych dot. interwencji dot. przemocy w rodzinie w ramach procedury „NK” oraz analizę skali i struktury przestępczości w wybranych kategoriach przestępstw.
- b) **Strategie informacyjne** (obejmujące m.in. przeprowadzenie kampanii społecznych, ograniczenie przemocy pokazywanej w mediach, wprowadzenie do szkolnych programów kształcenia ogólnej treści dot. przemocy w rodzinie).

Pomimo, iż realizacja zadań wpisanych do tych strategii nie została wpisana w KPPPwR jako zadanie jednostek Policji, działania informacyjne były prowadzone poprzez m.in. przygotowywanie i dystrybucję materiałów o przedmiotowym charakterze (ulotki, broszury, poradniki), przekazy medialne i wystąpienia w mediach oraz w ramach organizowanych konferencji:

- W kwietniu 2010 r. w efekcie współpracy z Okręgową Izbą Lekarską w Białymstoku rozpoczęto dystrybucję ulotek opracowanych przez WP KWP w/m pn. „Informator pracownika ochrony zdrowia – postępowanie w sytuacji podejrzenia występowania przemocy w rodzinie” w Biuletynie Okręgowej Izby Lekarskiej w Białymstoku (kwartalnik ukazujący się na terenie woj. podlaskiego).
- W dniu 11.10.2010 r. WP KWP w Białymstoku we współpracy z Podlaskim Urzędem Wojewódzkim zorganizował wojewódzką konferencję pn. „Zmiany w systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie”. W ramach konferencji zaprezentowano materiały informacyjne dotyczące pracy metodą LZI, tzw. „Niezbędnik LZI”.
- W dniu 18.10.2010 r. funkcjonariusz Wydziału Prewencji KWP w Białymstoku uczestniczył w seminarium nt. „Aktywne kobiety partnerem przy podejmowaniu działań wpływających na rozwój obszarów wiejskich” w ramach panelu dyskusyjnego „Mam prawo ... - upowszechnienie wiedzy o prawach kobiet”. Zaprezentowano temat pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.
- W dniu 5.11.2010 r. funkcjonariusz Wydziału Prewencji KWP w Białymstoku uczestniczył w Platformie Wymiany Doświadczeń odbywającej się w ramach systemowego projektu „Bądź aktywny. Bądź najlepszy – szkolenia oraz specjalistyczne doradztwo dla kadr instytucji pomocy społecznej” realizowanego przez Regionalny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białymstoku w ramach PO KL, Priorytet VII - Promocja Integracji społecznej. Tematem przewodnim spotkania były zagadnienia związane z istotą, tworzeniem oraz funkcjonowaniem Lokalnych Zespołów Interdyscyplinarnych oraz przedstawienie zadań poszczególnych instytucji wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
- W dniu 3.12.2010 r. funkcjonariusz Wydziału Prewencji KWP w Białymstoku uczestniczył w konferencji „Chrońmy dzieci przed złym dotykiem” organizowanej przez Regionalny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białymstoku w ramach kampanii społecznej „Dzieci skrzywdzone przez zły dotyk chcą stać się niewidoczne”. Zaprezentowano statystyki, uregulowania prawne oraz działania Policji dotyczące przedmiotowego obszaru.
- W marcu 2010 r. funkcjonariusze/pracownicy KMP w Suwałkach uczestniczyli w seminarium „Działania koalicji na rzecz osób znajdujących się w sytuacjach kryzysowych w powiecie suwalskim” – zaprezentowano wyniki pracy LZI.

- Jednostki Policji woj. podlaskiego włączyły się w realizację kampanii:
 - Tydzień Pomocy Ofiarom Przepęstw
 - Dziecko – świadek szczególnej troski
 - 16 Dni Przeciw Przemocy ze Względu na pleć
 - Ogólnopolskiej Kampanii Społecznej na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wobec Osób Starszych i Niepełnosprawnych
 - Czy wiesz, z kim jest teraz Twoje dziecko?
 - Bicie jest głupie
- KMP w Suwałkach przyłączyła się do **I Suwalskiej Kampanii „Białej wstążki”** ogłoszonej pn. „*Męski – to znaczy delikatny wobec każdej kobiety*”, w ramach której w dniu 3 grudnia zorganizowano happening w centrum miasta, gdzie mężczyźni rozdawali napotkanym kobietom białą różę – symbol szacunku oraz braku aprobaty dla przemocy wobec kobiet. W ramach kampanii zorganizowano także cykle wystąpień edukacyjnych w lokalnych mediach, konkurs plastyczny dla dzieci, warsztaty edukacyjne prowadzone przez Marka Prejznera, przegląd filmowy oraz sondaż społeczny („od przedszkolaka do dorosłaka”) pt. „męski – czyli jaki...”
- W dniu 30 września 2010 r. pracownicy Wydziału Prewencji KMP w Suwałkach we współpracy z DPS „Kalina” oraz SP nr 9 w Suwałkach włączyli się w organizację kampanii społecznej pn. „**Jesteśmy, żyjemy, czujemy**”, której celem było zwrócenie uwagi na krzywdzenie osób starszych, słabych, nieporadnych oraz zależnych, którym należy się szczególna opieka i pomoc. W ramach działań zorganizowano spotkanie dwóch pokoleń, podczas którego osoby starsze zaprezentowały kabaret teatralny oraz prace ręczne i plastyczne. Dzieci natomiast odczytały deklarację troski, uwagi i opieki nad osobami starszymi i wymagającymi pomocy oraz wręczyły pensjonariuszom Domu wykonane przez siebie serduszka „Kocham, pamiętam” wraz z papierowymi kwiatkami. Do kampanii zaangażowano media (Gazetę Współczesną, Radio 5, Radio Białystok, dwumiesięcznik „Niebieska Linia oraz portale internetowe).
- c) **Strategie edukacyjne** (obejmujące m.in. wprowadzenie do programów kształcenia zawodowego osób zajmujących się przemocą w rodzinie treści w przedmiotowym zakresie, opracowanie programów edukacyjnych i wspierających dot. zapobiegania przemocy w rodzinie, opracowanie procedur ochrony prawnej i wsparcia psychologicznego dla świadków i ofiar przemocy w rodzinie, przygotowanie pakietów szkoleniowych w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie i przeszkolenie pracowników poszczególnych służb, opracowanie materiałów instruktażowych, zaleceń i procedur postępowania interwencyjnego w sytuacjach przemocy w rodzinie, ze szczególnym uwzględnieniem procedury „NK”).
- W 2010 r. w WP KWP w/m w ramach programu „STOP PATOLOGIOM” **opracowano dwa projekty edukacyjno – informacyjne.**
 - **„Widzę, wiem, reaguję”**

Celem projektu było przekazywanie informacji nt. zjawiska przemocy w rodzinie oraz możliwości reagowania w sytuacji podejrzenia przemocy w rodzinie pracownikom ochrony zdrowia z terenu woj. podlaskiego. W ramach projektu zaplanowano m.in.: seminaria szkoleniowe dla kadry kierowniczej szpitali i konsultantów wojewódzkich, szkolenia lekarzy i pielęgniarek woj. podlaskiego, cykliczne publikacje w biuletynach medycznych (Okręgowej Izby Lekarskiej i Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych) dot. zjawiska przemocy w rodzinie, opracowanie mat. informacyjnych skierowanych do przedstawicieli ochrony zdrowia na temat procedur zawiadamiania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa i procedury „NK”. W 2010 r. pozyskano partnerów do realizacji w/w działań (Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego, Okręgowa Izba Lekarska, Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Białymstoku), w związku z tym projekt realizowany będzie w 2011 r.
 - **„Sięgnij PoMOC”**

Projekt obejmował przeprowadzenie badań opinii dzieci i młodzieży na temat zjawiska przemocy w rodzinie, na bazie których opracowane zostaną założenia merytoryczne realizacji kaskadowych działań edukacyjnych:

- ✓ szkoleń przedstawicieli poradni psychologiczno-pedagogicznych, jednostek Policji woj. podlaskiego – realizatorów szkoleń dla kadry pedagogicznej,
- ✓ szkoleń nauczycieli, pedagogów/psychologów szkolnych woj. podlaskiego – realizatorów zajęć skierowanych do dzieci i młodzieży oraz rodziców,
- ✓ zajęć skierowanych do dzieci i młodzieży oraz rodziców.

Projekt zostanie przeprowadzony pilotażowo w 2011 r. przez jego autorów w 2 wybranych powiatach woj. podlaskiego w placówkach oświatowych każdego szczebla, a następnie po wprowadzeniu ewentualnych modyfikacji zostanie rozpowszechniony na terenie całego województwa.

– **Szkolenia funkcjonariuszy Oddziału Prewencji Policji KWP w Białymstoku**

- W dniu 17.02.2010 r. funkcjonariusz WP KWP w/m przeprowadził 3 instruktaże dotyczące zasad realizacji procedury „NK”, w których uczestniczyło 149 funkcjonariuszy.
- W ramach uzupełnienia w/w instruktaży w dniach 17, 22, 23, 24 marca 2010 r. i 28 maja 2010 r. funkcjonariusze WP KWP w/m wspólnie z przedstawicielem Wydziału Ochrony Informacji Niejawnych tut. KWP oraz przedstawicielem organizacji pozarządowej, przeprowadzili szkolenia z zakresu problematyki przemocy w rodzinie, procedury NK i zasad ochrony informacji gromadzonych w ramach w/w procedury (Polityka bezpieczeństwa zbiorów „Przemoc w rodzinie”), w których uczestniczyło łącznie 140 policjantów.

– W marcu 2010 r. funkcjonariusze KMP w Białymstoku wspólnie z Miejskim Ośrodkiem Pomocy w Rodzinie w Białymstoku przeprowadzili 9 szkoleń nt. „Przemoc w rodzinie. Charakterystyka osób uwikłanych w przemoc”, w których uczestniczyło 140 funkcjonariuszy służb patrolowych.

– W dniach 15-17.09.2010 r. funkcjonariusze WP KWP w/m w ramach lokalnego doskonalenia zawodowego dla funkcjonariuszy pełniących służbę na stanowiskach kierowania jednostek organizacyjnych Policji woj. podlaskiego, przeprowadzili szkolenia z zakresu realizacji procedury „Niebieskie Karty”. Uczestniczyło w nich łącznie ponad 200 osób;

– W dniu 11.05.2010 r. funkcjonariusze WP KWP w/m w ramach spotkania zorganizowanego przez Stowarzyszenie „Szansa” w Białymstoku, omówili zasady funkcjonowania Lokalnych Zespołów Interdyscyplinarnych powoływanych na terenie woj. podlaskiego oraz przykłady dokumentacji sporządzanej w ramach prac w/w zespołów. W spotkaniu uczestniczyli kuratorzy zawodowi, pracownicy socjalni, pedagodzy szkolni i przedstawiciele KP w Białymstoku.

– W dniu 5.07.2010 r. WP KMP w Suwałkach we współpracy z Urzędem Miejskim w Suwałkach i Suwalskim Stowarzyszeniem „Wybór”, zorganizował spotkanie edukacyjne pn. „Wychowuj miłością, nie przemocą”, w którym uczestniczyli Jakub Śpiewak (Fundacja Kidprotect) i Dorota Zawadzka („Superniania”). W ramach spotkania zaprezentowano skutki stosowania przemocy wobec dzieci, alternatywne formy wychowawcze, zasady bezpiecznych zachowań w Internecie. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele lokalnego samorządu, pracownicy ochrony zdrowia, przedstawiciele sądu, placówek pomocowych i organizacji pozarządowych.

– **Spotkania funkcjonariuszy/pracowników Policji z uczestnikami zajęć/terapii grupowych**

- KMP w Suwałkach kontynuowała zapoczątkowane w 2007 roku spotkania edukacyjne policjantów z uczestnikami grup wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie (MOPS oraz Stowarzyszenie Wybór). Nowością była organizacja analogicznych spotkań w grupach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.
- Podobnie - w KPP w Hajnówce kontynuowano zapoczątkowane w ubiegłym roku spotkania edukacyjne policjantów z pokrzywdzonymi – ofiarami przemocy w rodzinie, zrzeszonymi w grupach wsparcia „Al Anon”;
- Z ramienia KPP w Bielsku Podlaskim nawiązano współpracę z lokalnym Stowarzyszeniem

- Przeciw Przemocy w Rodzinie „Fundament”, w ramach której przeprowadzono spotkanie informacyjno-edukacyjne z uczestnikami grupy terapeutycznej.
- Nową formą współpracy koordynatora procedury NK KMP w Suwałkach i Dzielnicowych są tzw. **grupy wsparcia dla dzielnicowych**. W 2010 r. zrealizowanych zostało 5 sesji, podczas których poruszone zostały kwestie związane z pojawiającymi się aktami prawnymi jak i bieżące problemy w realizacji procedury NK.
 - **Szkolenia/spotkania z cudzoziemcami**
 - Funkcjonariusze KMP w Łomży prowadzili szkolenia skierowane do cudzoziemców ubiegających się o status uchodźcy, mieszkających na terenie Łomży, których tematyka dotyczyła również tematu przemocy wobec najbliższych.
 - Funkcjonariusze KPP w Zambrowie w ramach współpracy z fundacją „Ocalenie” przeprowadzili 2 spotkania w Ośrodku dla uchodźców w Czerwonym Borze na temat przemocy w rodzinie, w których udział wzięło ok. 35 uchodźców narodowości czeczeńskiej.
 - Prowadzono spotkania z młodzieżą dot. zjawiska przemocy w rodzinie.
 - W strategię te wpisuje się również udział funkcjonariuszy Policji w szkoleniach, konferencjach etc. w zakresie problematyki przemocy organizowanych przez podmioty zewnętrzne:
 - Pracownik KMP w Suwałkach - koordynator procedury NK, w dniu 30 czerwca 2010 r. zdał egzamin certyfikacyjny na specjalistę w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zorganizowany przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
 - Funkcjonariusz Wydziału Prewencji KWP w Białymstoku uczestniczył w VII ogólnopolskiej konferencji „Pomoc dzieciom – ofiarom przestępstw”.
 - Funkcjonariusze KMP w Łomży uczestniczyli w: warsztatach dot. Miejskiej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, szkoleniu dotyczącym przemocy seksualnej wobec cudzoziemców oraz seminarium realizowanym przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Białymstoku dotyczącym mechanizmów współpracy i rozwijania partnerstwa na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.
 - Funkcjonariusze KPP w Grajewie uczestniczyli w szkoleniu dotyczącym budowania Lokalnych Zespołów Interdyscyplinarnych, zorganizowanym przez Urząd Gminy w Grajewie.
 - Funkcjonariusze KPP w Hajnówce uczestniczyli w szkoleniach nt. budowania lokalnych systemów przeciwdziałania przemocy w rodzinie i tworzenia Lokalnych Zespołów Interdyscyplinarnych, zorganizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Białymstoku
 - Funkcjonariusze KMP w Białymstoku uczestniczyli w szkoleniach z zakresu realizacji procedury „Niebieskie Karty” oraz zmian ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie organizowanych przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Białymstoku.
 - Policjanci KPP w Mońkach uczestniczyli w szkoleniu dot. zagadnień z zakresu przemocy fizycznej, psychicznej, seksualnej i ekonomicznej, ze szczególnym zwróceniem uwagi na małoletnie dzieci – ofiary i świadków przemocy domowej przeprowadzone przez psychologa Poradni Zdrowia Psychicznego SPP ZOZ Choroszcz.
 - Dzielnicowi jednostek Policji woj. podlaskiego (114 osób) wzięli udział w kontynuacji szkolenia w ramach „Projektu Kształcenie bez granic – podniesienie wiedzy i umiejętności pracowników administracji publicznej w celu wzmocnienia społeczeństwa obywatelskiego” dotyczącym rozszerzenia wiedzy i umiejętności z zakresu komunikowania się policjanta z obywatelami, zachowań asertywnych, rozwiązywania trudnych sytuacji.
 - Funkcjonariusze KPP w Sokółce wzięli udział w szkoleniu z zakresu funkcjonowania zespołów interdyscyplinarnych w świetle znowelizowanej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zorganizowanym przez Podlaskie Forum Przeciwdziałania Uzależnieniom.
 - Funkcjonariusze/pracownicy KMP w Suwałkach uczestniczyli:

- w lutym 2010 r. w konferencji naukowej „Ofiary przestępstw. Poznaj swoje prawa, poznaj prawa innych” organizowanej przez KWP w Białymstoku,
- w lutym 2010 r. w seminarium „Zagrożenia w sieci – wyzwania profilaktyki i specjalistyczna pomoc” zorganizowane przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Suwałkach,
- szkoleniu dla koordynatorów Programu „Starszy Brat Starsza Siostra”,
- w październiku 2010 r. – w szkoleniu „Interdyscyplinarna pomoc rodzinom w kryzysie”, zorganizowanym przez MOPS w Suwałkach,
- w listopadzie 2010 r. - w szkoleniu „Randka bez przemocy”, zorganizowanym przez PCPR w ramach kampanii „Białej Wstążki”,
- w maju 2010 r. w szkoleniu „Metodologia pracy z osobą pokrzywdzoną przestępstwem” zorganizowanym przez Stowarzyszenie „Pryzmat” w Suwałkach,
- w sierpniu 2010 r. w szkoleniu zorganizowanym przez Ogólnopolskie Stowarzyszenie „Niebieska Linia” w Warszawie „Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie – aspekty prawne”,
- we wrześniu 2010 r. w szkoleniu nt. aspektów prawnych nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zorganizowanym przez Urząd Miejski w Suwałkach.

2. Działania interwencyjne.

- **Strategie interwencyjne kierowane do sprawców przemocy** (obejmujące m.in. izolowanie sprawców od ofiar, stosowanie procedury NK).
- KMP w Suwałkach kontynuowała udzielanie porad drogą elektroniczną, w związku z korespondencją nadsyłaną na skrzynkę stop.przemocy@suwalki.policja.gov.pl. W roku 2010 nadesłano 27 takich e-maili.
- Funkcjonariusze/pracownicy jednostek Policji woj. podlaskiego uczestniczyli w posiedzeniach zespołów interdyscyplinarnych (111 posiedzeń/63 z inicjatywy Policji).
- funkcjonariusze/pracownicy jednostek Policji brali również udział w zbiórkach odzieży, żywności etc. na rzecz rodzin najuboższych.
 - KPP w Mońkach, włączyli się w działania organizowane przez szkołę Podstawową nr 1 w Mońkach pn. „Solidarni w potrzebie – dar serca na święta”. Policjanci wspólnie z wolontariuszami – uczniami szkół podstawowych i gimnazjum w Mońkach, uczestniczyli w zbiórce żywności prowadzonej na terenach sklepów spożywczych. Wszyscy policjanci i pracownicy KPP w Mońkach włączyli się w działania pomocowe i w obrębie jednostki zorganizowano zbiórkę odzieży i zabawek, które razem z zebraną żywnością trafiły do rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty” lub rodzin ubogich objętych pracą profilaktyczną, z terenu powiatu monieckiego.
- Poza nadzorem w formie sprawdzeń doraźnych i patroli oficerskich w jednostkach terenowych Policji, z ramienia Wydziału Prewencji KWP w Białymstoku prowadzony był bezpośredni nadzór nad czynnościami prewencyjnymi podejmowanymi przez jednostki terenowe Policji w sprawach wybranych rodzin. Ta forma nadzoru wdrażana była na bazie analizy telegramów, informacji dziennych, informacji prasowych lub na bazie bezpośrednich zgłoszeń spraw do KWP. W 2010 roku objęto nadzorem 64 sprawy.
- Wymierne efekty interwencyjne realizacji procedury NK na terenie woj. podlaskiego sprawców przemocy zawiera odpowiednie sprawozdanie.

3. Działania wspierające.

- **Strategie terapeutyczne** (obejmujące m.in. opracowywanie i realizacja programów ochrony ofiar przemocy oraz programów terapeutycznych, zabezpieczanie odpowiednich warunków do przesłuchań dzieci oraz w miarę możliwości dorosłych).

Na terenie woj. podlaskiego funkcjonuje 9 **przyjaznych/niebieskich pokoi przesłuchań**, z czego w 7 przypadkach są one przystosowane do przesłuchania zarówno dzieci jak i dorosłych, w pozostałych zaś jedynie dzieci. 7 spośród wszystkich pomieszczeń wyposażonych jest profesjonalnie (dwa odrębne pomieszczenia, lustro weneckie, sprzęt audio – video, mikroporty).

Najefektywniej wykorzystywane były w 2010 r. pomieszczenia znajdujące się w KMP w Suwałkach i Sądach Rejonowych (Białystok, Sejny, Augustów). Pokoje w Suwałkach i Sejnach posiadają certyfikat Ministerstwa Sprawiedliwości i Fundacji Dzieci Niczyje.

W celu monitorowania efektywności wykorzystania tych pomieszczeń od II połowy 2008 roku funkcjonują w nich rejestry czynności prowadzonych w w/w pomieszczeniach. Na ich podstawie z ramienia WP KWP w Białymstoku dokonywana jest roczna analiza sposobu ich wykorzystania.

4. Działania korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy.

- **Strategie ukierunkowane na zmianę zachowań** (obejmujące m.in. opracowywanie wytycznych do tworzenia przedmiotowych programów, ich wdrażanie i realizację).
- Pomimo, iż realizacja tych strategii nie została w KPPPwR wpisana w zadania jednostek Policji były one pośrednio wykonywane poprzez wskazywanie sprawcom przemocy istniejącej oferty w tym zakresie oraz współpracę z instytucjami prowadzącymi działania korekcyjno-edukacyjne:
 - funkcjonariusza KPP w Kolnie brał udział w opracowaniu i realizacji programu korekcyjno – edukacyjnego prowadzonego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kolnie, skierowanego do osób skazanych za czyny związane ze stosowaniem przemocy w rodzinie, odbywających karę pozbawienia wolności w zakładach karnych, albo wobec których sąd warunkowo zawiesił wykonywanie kary zobowiązując do uczestnictwa w programie korekcyjno - edukacyjnym.,
 - funkcjonariusze KPP w Hajnówce brali udział w działaniach korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie organizowanych przez PCPR w Hajnówce (w zakresie edukacji prawnej).
- W strategii te wpisuje się również udział funkcjonariusza Wydziału Prewencji KWP w Białymstoku w posiedzeniu Rady Terenowej do spraw Społecznej Readaptacji i Pomocy Skazanym powołanej w 2007 roku zarządzeniem Wojewody Podlaskiego. Rada obejmuje swoją działalnością obszar właściwości Sądów Okręgowych w Białymstoku, Łomży i Suwałkach, jej przewodniczącym jest prezes Sądu Okręgowego w Białymstoku.

5. Inne działania:

- KMP w Białymstoku ogłosiła i rozstrzygnęła konkurs pn. „Najlepszy Dzielnicowy Miasta Białegostoku” mającego na celu podniesienie efektywności pełnionej służby oraz poprawa stanu bezpieczeństwa na terenie miasta. W ramach konkursu dokonywana była ocena efektów pracy osiągniętych przez poszczególnych dzielnicowych, w poszczególnych kategoriach, m.in. liczba czynności podjętych w ramach prowadzonych procedur NK (np. liczba informacji przesłanych do..., liczba wizyt w rodzinie etc.)

VIII. DZIAŁANIA REALIZOWANE PRZEZ WOJEWODĘ

1. opracowywanie materiałów instruktażowych, zaleceń, procedur postępowania interwencyjnego w sytuacjach kryzysowych związanych z przemocą w rodzinie dla osób realizujących te zadania:

Materiały instruktażowe zostały opracowane w 2009 r. przez pracowników Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, przy współpracy z Komendą Wojewódzką Policji w Białymstoku, Podlaskim Kuratorem Oświaty, przedstawicielami jednostek organizacyjnych pomocy społecznej i organizacji pozarządowych zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Mając na uwadze konieczność podejmowania różnorodnych działań zmierzających do skutecznego przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a także potrzebę podnoszenia świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie, publikacja została zamieszczona na stronie internetowej Urzędu oraz przesłana do wiadomości i wykorzystania organom samorządu terytorialnego.

W październiku 2010 r. materiały te zostały zaktualizowane i przekazane przedstawicielom jednostek organizacyjnych pomocy społecznej i organizacji pozarządowych, zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie podczas Konferencji wojewódzkiej, poświęconej zmianom w systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz nowelizacji ww. ustawy.

2. monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie:

W ramach monitorowania zjawiska przemocy w rodzinie na terenie woj. podlaskiego podejmowane są różnorodne działania, min.:

- bieżąca aktualizacja wykazów Ośrodków Interwencji Kryzysowej, Specjalistycznych Ośrodków Wsparcia dla Ofiar przemocy w Rodzinie, placówek realizujących programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc w rodzinie; wykazy dostępne są na stronie internetowej Urzędu (ostatnia aktualizacja – marzec 2011);
- sporządzanie – na prośbę Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz z własnej inicjatywy – kwartalnych sprawozdań dotyczących realizacji przez gminy zadań określonych w art. 9a ust. 2 i 15 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- wystosowanie w lutym 2011 r. pisma do organów samorządu gminnego wzywającego do bardziej efektywnej realizacji zadań własnych gminy wynikających z ww. przepisu; LZI
- bieżące monitorowanie realizacji przez gminy obowiązku tworzenia lokalnych zespołów interdyscyplinarnych oraz podejmowania uchwał w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania;
- sporządzanie i analiza rocznego sprawozdania z realizacji na terenie województwa Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- udział pracownika Wydziału Polityki Społecznej w pracach nad sporządzeniem wojewódzkiego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie jako jednego z zadań własnych samorządu województwa;

3. powoływanie i odwoływanie Wojewódzkiego Koordynatora Realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie:

Zadania określone w ustawie i Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie realizowane są przez inspektora w Wydziale Polityki Społecznej PUW. Nie powołano, zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Wojewódzkiego Koordynatora Realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, z powodu nieokreślenia przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego wymaganych kwalifikacji Wojewódzkiego Koordynatora Realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

4. monitorowanie realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przy pomocy Wojewódzkiego Koordynatora Realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie:

- sporządzanie, w terminie do końca marca każdego roku i przekazywanie do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej rocznego sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie; konsekwencją analizy sprawozdania jest stały kontakt z jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej mający na celu mobilizowanie jednostek do realizacji ustawowych zadań;
- sporządzanie kwartalnych informacji – na podstawie danych z powiatów – o liczbie osób uczestniczących w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie;
- stały kontakt z pracownikami ops i pcpr mający na celu wyjaśnianie wątpliwości pojawiających się przy realizacji ustawowych zadań;

5. nadzór nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowanych przez samorząd gminny, powiatowy i województwa:

- bieżący kontakt z pracownikami ops i pcpr, w szczególności motywujący do realizacji obowiązków wynikających z ustawy, informujący o zmianach w przepisach, itp.;
- sporządzanie – na wniosek MPiPS – raportów z realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie oraz z funkcjonowania specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie; publikacja raportów na stronie internetowej Urzędu;
- organizacja w październiku 2010 r. wojewódzkiej konferencji poświęconej zmianom w systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie (tematem wiodącym konferencji było omówienie obowiązujących od 1 sierpnia 2010 r. zmian do ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie; w spotkaniu wziął udział przedstawiciel Departamentu Pomocy i Integracji Społecznej w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej; zaprezentowane zostały „dobre praktyki” lokalnych instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie);
- przeprowadzanie kontroli w zakresie oceny prawidłowości i efektywności realizacji zadań gminy z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, określonych w art. 6 ust. 2 wyżej cytowanej ustawy (na 2011 r. zaplanowano przeprowadzenie 4 kontroli);
- przeprowadzanie kontroli w zakresie prawidłowości i efektywności realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie (w 2010 r. przeprowadzono 5 kontroli; na 2011r. zaplanowano 3 kontrole);
- przeprowadzanie kontroli w zakresie oceny efektywności działań w zakresie realizacji standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczny ośrodek wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie (1 kontrola w 2011 r.);
- dystrybucja wśród jednostek samorządu terytorialnego, Policji, prokuratury, sądów, ROPS, podmiotów niepublicznych i innych instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie przekazanych przez Ministerstwo Sprawiedliwości informatora dla osób pokrzywdzonych przestępstwem o sposobach rozwiązywania sporów i możliwościach pomocy;

6. kontrola realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie wykonywanych przez podmioty niepubliczne na podstawie umów z organami administracji rządowej i samorządowej.

W 2010 r. przeprowadzono 1 kontrolę u realizatora zadania z obszaru - przemoc w rodzinie - w ramach programu „Razem bezpiecznie”.

IX. FINANSOWANIE

W 2010 r. na realizację zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie przekazano środki finansowe z dotacji celowej z budżetu państwa w wysokości:

1	Dofinansowanie bieżącej działalności Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Kolnie	373.300 zł (wykorzystano 370.502,16 zł)
2	Dofinansowanie bieżącej działalności Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Suwałkach	375.300 zł (wykorzystano 375.297,09 zł)
3	Realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie	216.598 zł (wykorzystano 213.098,25 zł)
	RAZEM	965.198 zł (wykorzystano 958.897,50 zł)

X. PODSUMOWANIE

Analiza informacji zawartych w niniejszym opracowaniu pozwala na wyciągnięcie następujących wniosków:

- Zjawisko przemocy w rodzinie jest wciąż poważnym problemem społecznym, o czym świadczy min. wzrost liczby osób pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej, a także wzrost liczby sprawców przemocy w stosunku do roku poprzedniego.
- W wielu gminach i powiatach brakuje punktów konsultacyjnych, ośrodków wsparcia i innych placówek, w których osoby doznające przemocy w rodzinie mogłyby uzyskać specjalistyczną pomoc.
- Zbyt mało działań podejmuje się w gminach wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.
- Zbyt mało powiatów wypełnia ustawowy obowiązek opracowania i realizacji programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, a w konsekwencji – zbyt mała liczba osób stosujących przemoc w rodzinie poddawana jest takim oddziaływanom.

Samorządy gminne i powiatowe od wielu lat realizują zadania zmierzające do zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie. Koniecznym wydaje się systematyczne ujednoczenie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wypracowywanie procedur współpracy między instytucjami administracji publicznej i podmiotami niepublicznymi działającymi w omawianym zakresie, systematyczne rozszerzanie infrastruktury placówek (zarówno stacjonarnych jak i jednostek świadczących specjalistyczne poradnictwo) pomagających rodzinom uwikłanym w problem przemocy domowej.

Konieczne jest zintensyfikowanie działań zmierzających do objęcia większej grupy osób stosujących przemoc w rodzinie programami korekcyjno-edukacyjnymi. W tym celu niezbędne jest uwrażliwienie i systematyczne monitorowanie służb odpowiedzialnych za realizację tego zadania.

Kolejny raz podkreślić należy ogromną rolę organizacji pozarządowych w działaniach zmierzających do zapobiegania przemocy w rodzinie i niwelowania jej negatywnych skutków. Podlaski Urząd Wojewódzki stale intensyfikuje współpracę w tym zakresie. Na terenie województwa funkcjonują liczne placówki wspierające osoby i rodziny uwikłane w problem przemocy domowej (świetlice socjoterapeutyczne, punkty konsultacyjno-informacyjne, punkty konsultacyjne dla osób uzależnionych oraz członków ich rodzin itp.), prowadzone przez podmioty niepubliczne.

Wykaz organizacji i instytucji funkcjonujących na terenie województwa podlaskiego wspierających ofiary i sprawców przemocy w rodzinie dostępny jest na stronie internetowej Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku.

Raport z realizacji w 2010 r. programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie

Lp	Podmiot realizujący zadanie (nazwa i adres)	Liczba oraz płeć osób poddanych programom korekcyjno-edukacyjnym w 2010 r. *			Nazwa Programu Korekcyjno-Edukacyjnego	Forma i sposób realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych	Czas trwania programów korekcyjno-edukacyjnych	Efekty prowadzenia programów korekcyjno-edukacyjnych	Sposób i czas monitorowani a efektów programów korekcyjno-edukacyjnych wobec osób, które zakończyły program
		osoby uczestniczące w programach ze względu na fakt skazania za czyny związane ze stosowaniem przemocy w rodzinie: a/ obywatel e karę pozbawie nia wolności b/ wobec których sąd warunko wo zawiesił wykonani e kary	osoby stosujące przemoc, które uczestniczą w terapii uzależnienia od alkoholu lub narkotyków i ponadto uczestniczą w programach, które stanowią uzupełnienie terapii	osoby, które w wyniku innych okoliczności zgłosiły się do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Białymstoku 15-464 Białystok ul. Włókiennicza 7 <i>Liczba osób, które przystąpiły do programu ogółem – 32 (ukończyło 7 w 2010 r., bo część grupy kontynuowała w</i>	2 mężczyzn	0	5 mężczyzn	Grupa Korekcyjno-Edukacyjna dla Osób Stosujących Przemoc – program opracowany na bazie <i>Wytycznych do tworzenia modelowych programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc</i>	<u>Forma:</u> - spotkania kwalifikujące do programu - spotkania grupowe x 2 godz. - sesje indywidualne - sesje małżeńskie - konsultacje specjalistów (prawnik, pracownik socjalny, psycholog)	<u>Grupy otwarte w OIK</u> 1. od września 2009 r. do czerwca 2010 r. (pierwsza grupa) 2. od września 2010 r. do czerwca 2011 r. (druga grupa) – zajęcia odbywały się raz w tygodniu <u>Grupa w Areszcie Śledczym</u> - od września 2010 r. do stycznia 2011 r. - zajęcia odbywały się dwa razy w tygodniu	<u>Efekty dotyczące funkcjonowania klienta:</u> - zaprzestanie stosowania przemocy - poprawa komunikacji w rodzinie - zwiększenie wiedzy o rodzinie jako o systemie - zwiększenie wiedzy i umiejętności konstruktywnego	- ankiety uczestników programu - kontakt indywidualny z klientem w OIK lub/i w miejscu jego zamieszkania - kontakt z rodziną osobisty lub/i telefoniczny

<p>2011 r. - realizacja odbywa się w systemie otwartym, kolejni uczestnicy dołączają w trakcie trwania programu; część grupy „przebudzi” na kolejny rok kalendarzowy)</p>						<p>- realizacja odbywa się w systemie otwartym, kolejni uczestnicy dołączają w trakcie trwania programu</p> <p><u>Treści:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - edukacja - praca nad rozpoznawaniem i zmianą osobistych przekonań i postaw o charakterze przemocowym - ćwiczenie nowych, konstruktywnych form reagowania, (elementy <i>Treningu Zastępowania Agresji i Porozumiewania się bez przemocy</i> Marshalla Rosenberga) <p><u>Metody:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wykłady - dyskusje - elementy treningów komunikacji, asertywności, zastępowania agresji - praca indywidualna na forum grupy, - drama - prace pisemne - praca w oparciu 	<p>radzenia sobie ze złością i agresją</p> <ul style="list-style-type: none"> - nabycie umiejętności konstruktywnego rozwiązywania konfliktów <p><u>Efekty współpracy instytucjonalnej:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - nawiązanie i rozszerzenie współpracy instytucji i organizacji na rzecz przeciwdziałania przemocy: - Niebieskie Karty – szkolenie policji - spotkania ze studentami UwB - spotkania z osadzonymi w Areszcie Śledczym - dyżur konsultacyjny w ramach Tygodnia Ofiar Przestępstw - wystąpienia na konferencjach 	
---	--	--	--	--	--	---	--	--

						o dynamikę procesu grupowego			
2	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łomży 18-400 Łomża ul. Dworna 23b <i>Liczba osób, które przystąpiły do programu ogółem – 13 (ukończyło 6)</i>	6 mężczyzn	0	0	„Życie bez przemocy”	Formy: sesje indywidualne od 11.02- 21.05.2010 oraz sesje grupowe Sposób: wykłady, warsztaty, ćwiczenia, treningi edukacyjne, psychodramy, film	Sesje grupowe: 17.04-26.06.2010 (60 godz.)	- powstrzymanie się od stosowania przemocy - uświadomienie czym jest przemoc, rozpoznanie sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe, nabycie nowych umiejętności rozwiązywania konfliktów bez użycia agresji , poprawa relacji w rodzinie, podjęcie leczenia odwykowego. Większość uczestników aktywnie uczestniczyła w programie, zmniejszyła się liczba zachowań przemocowych	W czasie zajęć i po ich zakończeniu prowadzono arkusz obserwacyjno-konsultacyjny dla każdego klienta. Po zakończeniu zajęć monitorowanie odbywało się poprzez: konsultacje indywidualne z klientem i jego rodziną (żoną, matką), opinie zebrano od kuratorów sądowych i pracowników socjalnych.
3	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Suwałkach 16-400 Suwałki ul. 23 Października 20 <i>Liczba osób, które przystąpiły do programu ogółem – 6 (ukończyło 2)</i>	0	0	2 mężczyzn	Program korekcyjno – edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie.	Formy: - sesje indywidualne o charakterze diagnostyczno - motywacyjnym - sesje grupowe ukierunkowane na wprowadzenie zmian w postawach i zachowaniach	Sesje grupowe: Od 15 października do 31 grudnia 2010 r. Sesje indywidualne: Od 25 października do 27 listopada 2010 r.	Głównym założeniem programu było wprowadzenie zmian w postawach i zachowaniach osób stosujących przemoc, w kierunku zmniejszenia ryzyka dalszego występowania przemocy,	<u>W trakcie realizacji</u> programu prowadzący korzystali z następujących form: - bezpośrednia obserwacja uczestników poziom osobistego zaangażowania,

					<p>Sposób:</p> <ul style="list-style-type: none"> - psychoedukacja, - dyskusja - „burza mózgów” - prezentacja i analiza scenek - odgrywanie ról -treningi umiejętności -wspólna analiza kwestionariuszy wypełnianych przez uczestników - „plan bezpieczeństwa” 		<p>zwiększenia poziomu samokontroli oraz rozwijania zdolności konstruktywnego współżycia w rodzinie.</p> <p>W opinii prowadzących założenia programu zostały zrealizowane. W efekcie uczestnicy :</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzyskali podstawową wiedzę na temat istoty i form przemocy oraz jej dynamiki w systemie rodzinnym, - zwiększyli świadomość przemocy jako osobistego problemu, - w większym stopieniu są gotowi do brania odpowiedzialności za swoje zachowania przemocowe, - poznali mechanizmy usprawiedliwiania przemocy w odniesieniu do własnych doświadczeń, - częściowo zweryfikowali przekonania na temat przemocy i stereotypów na temat pełnienia ról 	<p>stopień i jakość aktywności),</p> <ul style="list-style-type: none"> - kontakt z prac. socjalnymi i kuratorami dotyczący zachowań uczestników, - badanie za pomocą ankiet ewaluacyjnych. <p><u>Po zakończeniu zajęć,</u></p> <p>W okresie do 12 m-cy, w uzasadnionych przypadkach do 2 lat waluacja na podstawie badań ankietowych , przeprowadzonych wielokierunkowych (uczestnik programu, osoba wobec której stosował przemoc, pracownik socjalny, policjant, kurator).</p>
--	--	--	--	--	---	--	--	---

								<p>w rodzinie, - rozpoczęli rozwijanie umiejętności: _rozpoznawania i wyrażania uczuć, _konstruktywnego radzenia sobie ze złością i napięciem emocjonalnym _konstruktywnego zachowania w relacjach z ludźmi _stosowania planu bezpieczeństwa.</p>	
4	<p>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Augustowie 16-300 Augustów ul. Młyńska 52</p> <p><i>Liczba osób, które przystąpiły do programu ogółem – 17 (ukończyło 17)</i></p>	0	2 mężczyzn	5 kobiet 10 mężczyzn	<p>Program autorski opracowany na podstawie wytycznych do tworzenia modelowych programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie oraz Programu z Duluth.</p>	<p>- zajęcia indywidualne kwalifikujące do programu, - zajęcia grupowe raz w tygodniu, w uzasadnionych przypadkach dwa razy w tygodniu.</p> <p>Zajęcia korekcyjno-edukacyjne ukierunkowane są na zmianę zachowań i samokontrolę agresywnych zachowań, praktyczne ćwiczenia edukacyjne dostarczające osobistych doświadczeń mających na celu zmianę zachowań i postaw, zwiększenie zdolności do</p>	Od 30 września 2010r. do 31 grudnia 2010r.	<p>Zatrzymanie przemocy, uświadomienie sprawcy czym jest przemoc, uzyskanie przez niego świadomości własnych zachowań przemocowych, rozpoznawanie przez niego sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe, opracowanie „planu bezpieczeństwa” zapobiegającego użyciu siły i przemocy, nabycie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów, sporów w rodzinie bez agresji, nabycie umiejętności partnerskiego</p>	<p>Monitorowanie zachowań związanych z przemocą u osób uczestniczących w programie w trakcie jego trwania i po jego zakończeniu. Współpraca z instytucjami i podmiotami, które kierowały uczestników do programu: - udzielanie informacji o zakwalifikowaniu do programu - po 2 miesiącach trwania programu informacja o uczestnictwie - po zakończeniu programu informacja o efektach edukacyjnych.]</p>

						<p>samokontroli agresywnych zachowań i konstruktynego współżycia w rodzinie;</p> <p>jeżeli zachodzi taka potrzeba to sesja wyjazdowa – wizyta w miejscu zamieszkania uczestników szkolenia.</p> <p>Monitorowanie zachowań związanych z przemocą u osób uczestniczących w programie.</p>		<p>układania stosunków w rodzinie, uczenie się korzystania z pomocy innych., nauka umiejętności konstruktynego wyrażania uczuć i emocji.</p>	<p>Współpraca z policją, kuratorami i pracownikami socjalnymi.</p>
5	<p>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku Podlaskim 17-100 Bielsk Podlaski ul. 3 Maja 17</p> <p><i>Liczba osób, które przystąpiły do programu ogółem – 6 (ukończyło 5)</i></p>	4 mężczyzn	0	1 mężczyzna	<p>Program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie</p>	<p>Formy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sesje indywidualne w zależności od potrzeb - sesje grupowe ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań 	<p>Sesje grupowe: od 01.03.2010 r. do 31.05.2010 r.</p>	<p><u>Główne cele i rezultaty oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - uzyskanie przez sprawcę świadomości własnych zachowań przemocowych wobec członków rodziny - edukacja w zakresie wykształcenia umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów bez użycia agresji -wypromowanie pozytywnych postaw, a w szczególności 	<p>Po zakończeniu zajęć, monitorowanie odbywało się poprzez kontakt z instytucjami pomocowymi przede wszystkim z zespołem kuratorskiej służby sądowej oraz rodzinami</p>

								<p>poczucia odpowiedzialności za własne czyny</p> <ul style="list-style-type: none"> - uświadomienie w zakresie pozytywnych postaw rodzicielskich oraz nabycie umiejętności utrzymania dyscypliny bez przemocy jako alternatywy dla agresywnego karania - wypromowanie zdrowego stylu życia, trzeźwości i abstynencji w rodzinie i lokalnym środowisku - edukacja a temat zagrożeń wynikających z używania środków psychoaktywnych - rozbudzenie uczuć społecznych takich jak: poczucie winy i wrażliwość na przeżycia innych przez wymodelowanie zachowań - udoskonalenie umiejętności rozpoznawania emocji towarzyszących zachowaniom agresywnym 	
6	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Specjalistyczny Ośrodek	0	4 mężczyzn	1 kobieta 12 mężczyzn	Są to głównie autorskie programy osób prowadzących	Formy: - sesje grupowe, ukierunkowane	Sesje grupowe: Pierwsza grupa	1.nabycie umiejętności	Po zakończeniu zajęć, monitorowanie

<p>Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie 18-500 Kolno ul. Wojska Polskiego 69</p>	<p><i>Liczba osób, które przystąpiły do programu ogółem – 20 (ukończyło 17)</i></p>				<p>zajęcia, które pisane były na podstawie wytycznych z Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Oparte są o następujące elementy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - edukacja tj. dostarczanie informacji na temat zjawiska przemocy i konsekwencji prawnych stosowania przemocy, uczenie sposobów radzenia sobie w sytuacjach konfliktowych i przygotowywania do wzięcia pełnej odpowiedzialności moralnej i psychologicznej za swoje czyny, a także do rozpoczęcia pozytywnych zmian w relacjach osobistych, - rozpoznawania i zmiana systemu przekonań i postaw osobistych, - zmiana behawioralno-poznawcza tj. systematyczne ćwiczenie nowych konstruktywnych form myślenia i reagowania, służących skutecznej kontroli 	<p>głównie na zmianę postaw i zachowań osób stosujących przemoc, uczenie konstruktywnego rozwiązywania konfliktów bez użycia agresji</p> <ul style="list-style-type: none"> - warsztaty konkretnych umiejętności, - projekcje filmów – praca na konkretnych problemach edukacyjnych, - „zadania domowe” – schematy, rysunki, - praca analityczna 	<p>marzec-maj 2010r.</p> <p>Druga grupa wrzesień – listopad 2010r.</p>	<p>konstruktywnego rozwiązywania problemów,</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. zwiększenie poczucia własnej wartości, zwiększenie zdolności komunikacyjnych 3. nabycie wiedzy dotyczącej zjawiska przemocy a szczególnie prawnych aspektów stosowania przemocy i możliwości szukania pomocy i rozwiązań, 4. nabycie umiejętności do podejmowania samodzielnej decyzji oraz kolejnych działań, mających na celu przerwanie łańcucha; przemocy, 5. nauczenie się tworzenia pozytywnego obrazu samego siebie, 6. nauczenie się lepszego rozpoznawania własnych doznań emocjonalnych, rozwiązywania problemów w sposób 	<p>odbywało się poprzez kontakt z instytucjami pomocowymi (Ośrodkami Pomocy Społecznej, Policja, Kuratorzy), które systematycznie posiadają wgląd w sytuację rodziny poprzez np. procedurę „Niebieskie Karty”, wywiady, spotkania z rodziną, wizyty w środowisku, kontakt indywidualny z klientem i jego rodziną, kontakt telefoniczny.</p>
---	---	--	--	--	--	--	--	--	---

					nad szkodliwymi zachowaniami, które prowadzą do sytuacji przemocowych.			konstruktywny. 7. nabycie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach, 8. nabycie umiejętności kształcenia zdolności wyobrażania sobie perspektywy zmian, nabycie umiejętności w prowadzeniu negocjacji aż do kompromisu. 9. rozwinięcie współpracy z instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami wspierającymi rodzinę z problemem przemocy.	
7	<p>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Suwałkach 16-400 Suwałki ul. Świerkowa 60</p> <p><i>Liczba osób, które przystąpiły do programu ogółem – 77 (ukończyło 54)</i></p>	29 mężczyzn	0	7 kobiet 18 mężczyzn	<p>1. Program korekcyjno-edukacyjny oduczania przemocy domowej w relacjach partnerskich /wg zmodyfikowanej wersji modelu z Duluth, poszerzonej o elementy Porozumiewania się bez przemocy i</p>	<p>Program realizowany w postaci: 2 spotkań indywidualnych, wprowadzających 2 x 45 min oraz 13 spotkań grupowych 5 godz. /13 x 5 x 45 min/ Podczas spotkań indywidualnych następuje zapoznanie z programem,</p>	<p>Program trwa 3 miesiące.</p> <p>Poszczególne grupy odbywały się w terminach:</p> <p>I gr.- II-IV (Areszt) II gr – II –IV III gr.- V-VII IV gr.- IX-XI V gr. -18 X-19XII (Areszt)</p>	<p>Założeniem programu jest przekazanie wiedzy i nabycie umiejętności pomagających w zaprzestaniu stosowania przemocy przez osoby dotychczas ją stosujące Efektem programu jest: ✓ Zwiększona świadomość u sprawców</p>	<p>Monitoring w założeniu trwa 3 lata.</p> <p>Realizowany jest poprzez kontakt indywidualny i telefoniczny, wizyty monitorujące, udział w grupach kontynuujących reintegrację rodziny,</p>

					<p>elementy treningu zastępowania agresji/</p> <p>analiza indywidualnej historii przemocy, wprowadzenie do pracy nad indywidualnym planem bezpieczeństwa</p> <p>Forma prowadzenia spotkań grupowych:</p> <p>a) Edukacja - aktywizująca uczestników poprzez dyskusje, burze mózgów, odwoływanie się do indywidualnych doświadczeń.</p> <p>b) Praca nad rozpoznawaniem i zmianą przekonań i postaw osobistych poprzez analizę sytuacji przedstawionych w programie oraz swoich własnych sytuacji życiowych, opracowanie indywidualnego planu bezpieczeństwa</p> <p>c) Ćwiczenia nowych konstruktywnych form myślenia i reagowania w grupie.</p>	<p>przemocy postaw przemocowych</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Nabycie umiejętności powstrzymywania zachowań przemocowych, kontroli własnej złości ✓ uznanie stosowania przemocy przez sprawcę, ✓ Poprawienie relacji w związku i z dziećmi ✓ Zwiększenie kompetencji społecznych, radzenia sobie w sytuacjach trudnych <p>Dodatkowy efekt programu – scalenie wielu małżeństw W opinii uczestników, którą wyrażają również pisemnie widoczne są duże zmiany postaw i zachowań, zaniechanie stosowania przemocy fizycznej i znaczne ograniczenie psychicznej z tendencją do pracy nad tym.</p>	<p>grupach wsparcia oraz na ile to możliwe monitorujących spotkaniach grupy.</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

					<p>Zajęcia grupowe podzielone są na 8 bloków tematycznych, w których poddawana jest analizie jedna z form zachowań przemocowych oraz przedstawione alternatywne dla niej formy zachowań bez przemocy. Realizacja programu odbywa się w systemie zamkniętym o stałej liczbie 10-11 osób. Program prowadzony jest przez 2 osoby – mężczyznę i kobietę. W ramach programu osoby prowadzące udzielają konsultacji indywidualnych oraz kontaktują się o ile to możliwe z rodzinami oraz kuratorami.</p>			
				<p>2. Program korekcyjno-educacyjny oduczania przemocy domowej</p>	<p>Program realizowany w postaci: 2 spotkań indywidualnych wprowadzających /2 x 45 min/ oraz</p>	<p>3 miesiące I gr.- V-VII</p>	<p>✓ Pogłębienie świadomości własnych zachowań przemocowych w relacji z dziećmi ✓ Nabycie</p>	<p>j.w.</p>

				<p>„Wychowanie bez przemocy”.</p> <p>Program w zasadniczej części oparty jest na programie „Szkoly dla rodziców i wychowawców” Joanny Sakowskiej część I. Rozszerzony jest o 3 dodatkowe tematy z cz. II, dotyczące rozwiązywania konfliktów i komunikacji</p>	<p>13 spotkań grupowych 5 godz. /Dla części osób jest to kontynuacja programu oduczania przemocy w relacjach partnerskich/. Podczas spotkań indywidualnych następuje zapoznanie z programem, przeprowadzona jest diagnoza postaw wychowawczych wg Kwestionariusza dla rodziców do badania postaw rodzicielskich M. Ziemskiej. Omawiane są różne postawy rodzicielskie i ich wpływ na rozwój dziecka.</p> <p>Spotkania grupowe prowadzone są w formie warsztatowej, zawierają elementy:</p> <p>a) Edukacji - przekazywanie wiedzy odbywa się w sposób aktywizujący uczestników, między innymi</p>		<p>umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów, sporów w rodzinie przy pomocy dialogu i negocjacji, bez uciekania się do stosowania przemocy,</p> <p>✓ Nabycie umiejętności sposobów konstruktywnego wyrażania uczuć</p> <p>✓ rozwój i opanowanie nowych umiejętności wychowawczych, sprzyjających poprawie relacji rodzinnych</p>	
--	--	--	--	--	--	--	--	--

					<p>przez prowadzenie otwartej dyskusji, burzę mózgów, dramę oraz odwoływanie się do indywidualnych doświadczeń.</p> <p>b) Pracy nad rozpoznawaniem i zmianą przekonań i postaw osobistych poprzez analizę sytuacji przedstawionych w programie oraz swoich własnych sytuacji życiowych.</p> <p>c) Ćwiczenia nowych konstruktywnych form myślenia i reagowania w grupie i w domu.</p> <p>Realizacja programu odbywa się w systemie zamkniętym o stałej liczbie 10-12 osób. Program prowadzony jest przez 2 osoby – mężczyznę i kobietę.</p>			
--	--	--	--	--	--	--	--	--

* Uwzględniono tylko te osoby, które przystąpiły do programu i go ukończyły – **łącznie 108 osób** (w sprawozdaniu z realizacji w 2010 r. Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wskazana liczba osób stosujących przemoc w rodzinie objętych oddziaływaniami korekcyjno-edukacyjnymi – 164 – oznacza liczbę osób, które ogółem przystąpiły do programu).

Raport z funkcjonowania w 2010r. specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie

Lp	Pełna nazwa i adres SOW	Standard podstawowych usług świadczonych przez SOW w zakresie:			Liczba osób, którym udzielono pomocy w SOW w 2010 r.	Liczba osób, którym udzielono pomocy w SOW w 2010 r. w formie całodobowej i doraźnej	Współpraca z instytucjami zajmującymi się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie	Prowadzenie działań monitorujących i ewaluacyjnych efektów działalności ośrodka	Przykłady „Dobrych Praktyk”
		interwencyjnym	zapewnienia potrzeb bytowych	terapeutyczno-wspomagającym					
		<i>Na końcu opisu proszę o podsumowanie czy standard jest prawidłowo realizowany; jeśli nie proszę o uzasadnienie</i>							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie 18-500 Kolno ul. Wojska Polskiego 69	a) zapewnienie schronienia ofiarom przemocy w rodzinie, bez skierowania i bez względu na dochód, na okres do trzech miesięcy z możliwością przedłużenia w przypadkach uzasadnionych sytuacją ofiary przemocy w rodzinie, b) ochronę ofiar przemocy w rodzinie przed osobą stosującą przemoc w rodzinie, c) udzielanie natychmiastowej pomocy psychologicznej i wsparcia, d) rozpoznanie sytuacji ofiary przemocy w rodzinie i opracowanie planu pomocy, e) wspieranie w przewyżczeniu sytuacji kryzysowej związanej z występowaniem przemocy w rodzinie;	a) całodobowego okresowego pobytu dla nie więcej niż 10 osób; jednak liczba ta może ulec zwiększeniu, zależnie od możliwości specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, b) pomieszczeń do spania przeznaczonych maksymalnie dla pięciu osób, z uwzględnieniem sytuacji rodzinnej ofiary przemocy w rodzinie, c) wspólnego pomieszczenia do pobytu dziennego, d) miejsca zabaw dla dzieci, e) pomieszczenia do nauki, f) ogólnodostępnych łazienek, wyposażonych w sposób	a) opracowanie diagnozy rodziny i indywidualnego planu pomocy ofierze przemocy w rodzinie uwzględniającego: potrzeby, cele, metody i czas pomocy, b) udzielanie poradnictwa: --psychologicznego -- prawnego, -- socjalnego, -- pedagogicznego, c) prowadzenie grup wsparcia i grup terapeutycznych dla ofiar przemocy w rodzinie, d) prowadzenie terapii indywidualnej ukierunkowanej na wsparcie ofiary przemocy w rodzinie oraz nabycie umiejętności ochrony przed osobą stosującą przemoc w rodzinie, e) zapewnienie dostępu do pomocy medycznej, f) przeprowadzenie diagnozy sytuacji dzieci i udzielanie im wsparcia psychologicznego oraz socjoterapeutycznej i	<u>Liczba osób ogółem 603</u> <u>w tym:</u> Kobiet-427 Mężczyzn-92 Dzieci-84 <u>Osoby starsze:</u> Kobiety – 1 <u>Osoby niepełnosprawne:</u> 11	<u>Z pomocy całodobowej skorzystało ogółem – 16 osób</u> <u>w tym:</u> Kobiet – 5 Mężczyzn – 1 Dzieci - 10 <u>Osoby niepełnosprawne:</u> Kobiet -1 <u>Z pomocy doraźnej skorzystało ogółem – 587</u> <u>w tym:</u> Kobiet-422 Mężczyzn-91 Dzieci-74 <u>w tym:</u> <u>Osoby starsze:</u> Kobiet – 1 <u>Osoby niepełnosprawne:</u> 11	Jednostki organizacyjne pomocy społecznej tj. OPS, - Policja, - Prokuratura, - Sąd Rejonowy w Łomży Wydział Rodzinny i Nietletnich, - Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Łomży – Wydział Rodzinny i Nietletnich, - Poradnia Zdrowia Psychicznego przy Szpitalu Ogólnym w Kolnie, - Poradnia Psychologiczna - Pedagogiczna w Kolnie, - Szkoły Podstawowe, Gimnazjalne, Średnie i Przedszkola na terenie powiatu kolneńskiego, - Szpital Ogólny w Kolnie tj. Oddział Dziecięcy i Specjalistyczne Poradnie, - Organizacje Pozarządowe, - Parafie, - Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,	<u>Monitorujące</u> - wizyty w miejscach zamieszkania, - zbieranie informacji w środowisku, - kontakt telefoniczny, - kontakt z pracownikami OPS, którzy sporządzają wywiady środowiskowe. Wszystkie informacje odnotowywane i umieszczane są w aktach klientów. Pracownik socjalny, specjaliści pracy z rodziną – odpowiednio przeszkoleni SOW są w kontakcie z pracownikami OPS, Policji, Kuratorami. Ponadto pracownik socjalny prowadzi systematyczny monitoring w ramach procedury Niebieskiej Karty – pomoc społeczna, gdzie opisuje każdą	Wizyty psychologa, pedagoga i specjalistów pracy z rodziną, mającej problem ze zjawiskiem przemocy, trudności opiekuńczo-wychowawczych itp. w celu przeprowadzenia rozmowy edukacyjno-wspierającej na temat możliwości uzyskania specjalistycznej pomocy i wsparcia. Realizacja programów edukacyjno-wspierających na temat zjawiska przemocy w szkołach na terenie powiatu kolneńskiego

		standard realizowany prawidłowo	umożliwiający korzystanie zarówno przez osoby dorosłe, jak i dzieci, odpowiednio jedna łazienka na pięć osób, g) ogólnodostępnej kuchni, h) pomieszczenia do prania i suszenia, i) wyżywienia, odzieży i obuwia, j) środków higieny osobistej i środków czystości;	terapeutycznej, g) udzielanie konsultacji wychowawczych. standard realizowany prawidłowo			- Urzędy Gminne i Miejskie, - Powiatowy Urząd Pracy w Kolnie, - Podlaski Urząd Wojewódzki w Białymstoku Wydział Polityki Społecznej.	informację na temat sytuacji rodziny. Ewaluacyjne W chwili opuszczenia przez osobę pokrzywdzoną SOW dokonywana jest analiza i ocena sporządzonego planu pomocy adekwatnie do osiągniętych rezultatów i kolejnych działań zaplanowanych do pracy z rodziną. Dokonywana jest ocena stopnia zaangażowania osoby doznającej przemocy w rodzinie w proces wychodzenia z sytuacji przemocowych. Wszystkie działania monitorujące i ewaluacyjne są notowane i umieszczane w indywidualnych teczkach klientów.	przy współpracy KPP Kolno i Poradni uzależnień i współzależności w Kolnie.
2	Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar przemocy w Rodzinie Przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Suwałkach 16-400 Suwałki ul. Świerkowa 60	a) zapewnienie schronienia ofierze przemocy w rodzinie oraz dzieciom pozostającym pod jej opieką, bez skierowania i bez względu na dochód, na okres do trzech miesięcy z możliwością przedłużenia w przypadkach	a) całodobowego okresowego pobytu dla nie więcej niż trzydziestu osób, z zastrzeżeniem, że liczba ta może ulec zwiększeniu, zależnie od możliwości lokalowych specjalistycznego ośrodka wsparcia	a) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie b) opracowanie indywidualnego planu pomocy ofierze przemocy w rodzinie uwzględniającego: potrzeby, cele, metody i czas pomocy, c) udzielanie poradnictwa: -- medycznego,	Liczba osób ogółem: 738 w tym: Kobiet- 481 Mężczyzn-211 Dzieci- 46 Osoby starsze: Kobiety- 32 Mężczyźni - 6	Z pomocy całodobowej skorzystało 21 osób Z pomocy doraźnej skorzystało: 717 osób	Współpraca realizowana była szczególnie w ramach lokalnych zespołów interdyscyplinarnych z: Gminnymi Ośrodkami Pomocy Społ. z Powiatu suwalskiego, Grajewskiego, Augustowskiego i Sokólskiego, z Urzędem Miasta Suwałki, MOPS Suwałki, Komendą	Monitorujące: Wizyty domowe, kontakt telefoniczny, uczestnictwo w grupie wsparcia po opuszczeniu Ośrodka Monitoring jest odnotowywany w teście klienta w kartach Monitoringu Ewaluacyjne:	W 2010 r. zorganizowano: a/ Seminarium podsumowujące roczne działania Koalicji na rzecz Osób znajdujących się w sytuacjach kryzysowych w Powiecie Suwalskim

		<p>uzasadnionych sytuacją ofiary przemocy w rodzinie, b) ochronę ofiar przemocy w rodzinie przed osobą stosującą przemoc w rodzinie, c) udzielanie natychmiastowej pomocy psychologicznej, i prawnej oraz zorganizowanie niezwłocznie dostępu do pomocy medycznej w przypadku, gdy wymaga tego stan zdrowia ofiary przemocy w rodzinie, d) rozpoznanie sytuacji ofiary przemocy w rodzinie i ocena ryzyka w zakresie zagrożenia bezpieczeństwa ofiary lub jej dzieci pozostających pod jej opieką, a także udzielenie pomocy innej niż określona w lit. a-c;</p> <p>standard realizowany prawidłowo</p>	<p>dla ofiar przemocy w rodzinie oraz po uzyskaniu zgody organu prowadzącego, b) pomieszczeń do spania przeznaczonych maksymalnie dla pięciu osób, z uwzględnieniem sytuacji rodzinnej ofiary przemocy w rodzinie, c) wspólnego pomieszczenia do pobytu dziennego z miejscem zabaw dla dzieci i miejsca do nauki, d) ogólnodostępnych łazienek, wyposażonych w sposób umożliwiający korzystanie zarówno przez osoby dorosłe, jak i dzieci, odpowiednio jedna łazienka na pięć osób, e) miejsca do prania i suszenia, f) ogólnodostępnej kuchni, g) wyżywienia, odzieży i obuwia, h) środków higieny osobistej i środków czystości.</p>	<p>-- psychologicznego, -- prawnego, -- socjalnego, d) prowadzenie grup wsparcia lub grup terapeutycznych dla ofiar przemocy w rodzinie, e) prowadzenie terapii indywidualnej ukierunkowanej na wsparcie ofiary przemocy w rodzinie oraz nabycie umiejętności ochrony przed osobą stosującą przemoc w rodzinie, f) zapewnienie dostępu do pomocy medycznej, g) ocenę sytuacji dzieci na podstawie przeprowadzonego w tej rodzinie rodzinnego wywiadu środowiskowego, o którym mowa w art. 107 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362, z późn. zm.2)), i udzielanie im wsparcia lub pomocy psychologicznej oraz specjalistycznej pomocy socjoterapeutycznej i terapeutycznej, h) udzielanie konsultacji wychowawczych</p> <p>standard realizowany prawidłowo</p>	<p>Osoby niepełnosprawne: Kobiety- 13 Mężczyźni -6 dzieci -1</p>	<p>Policji, Prokuraturą, Sądem Rejonowym Wydziałem Karnym i Rodzinnym– w tym kuratorską Służbą Sądową, Szkołami, Poradnią psychologiczno-pedagogiczną, Centrum Edukacji Nauczycieli, Poradnią Zdrowia Psychicznego, Zakładami Opieki Zdrowotnej, Wyższą Szkołą Suwalsko-Mazurską im. Papieża Jana Pawła II, Koordynatorami Gminnych LZI, Gminnymi Komisjami Rozwiązywania Problemów alkoholowych, Parafiami, z Urzędem Pracy</p>	<p>W chwili opuszczenia Ośrodka dokonywane jest podsumowanie pobytu w Ośrodku ocena realizacji planu pomocy, stopnia zaangażowania w proces wychodzenia z sytuacji przemocowej.</p> <p>Ocena ta umieszczona zostaje w teczce Klienta Ośrodka w postaci Karty ewaluacji pobytu</p>	<p>b/ Konferencję "Uwaga – Przemoc nie zna granic" we współpracy z Policją dla członków Koalicji oraz młodzieży szkolnej o tematyce związanej z handlem ludźmi c/ Kampanię Białej Wstążki w ramach której odbyło się - szkolenie dla osób pracujących z młodzieżą w zakresie przeciwdziałania a przemocy w związkach prowadzone przez Marka Prejznera - Konkurs plastyczny dla młodzieży szkolnej o tematyce „Męski to znaczy? - audycje w lokalnych stacjach radiowych - Konferencja podsumowująca c/ objęcie</p>
--	--	--	--	--	---	--	---	--

			<p><i>standard realizowany prawidłowo</i></p>						<p>pomocą asystenta rodzinnego rodzin w których występowała przemoc w zakresie reintegracji rodziny d/ uczestnictwo rodzin objętych asystenturą w formach weekendowych integracyjno- edukacyjnych e/ 2 kobiety przebywających w Hostelu mogło uzyskać dodatkowe kwalifikacje zawodowe. uczestnicząc w projekcie „Korkociąg – wypłyn na głębie” f/ dzieciom z rodzin objętych opieką SOW zorganizowano pomoc w nauce wolontariuszy</p>
--	--	--	---	--	--	--	--	--	---

Ośrodki Interwencji Kryzysowej i Specjalistyczne Ośrodki Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w województwie podlaskim

ostatnia aktualizacja: 16.03.2011 r.

Lp	Powiat	Nazwa placówki	Podmiot prowadzący	Adres Telefon/ Fax www, e-mail	Dni i godziny pracy placówki	Liczba miejsc	Rodzaj pomocy
1	Białystok m.	Ośrodek Interwencji Kryzysowej	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku	ul. Włókiennicza 7 15-464 Białystok tel. /85/ 744 50 28 tel./ fax /85/ 755 50 27 www.mopr.bialystok.pl oik@mopr.bialystok.pl	całodobowo	15	<ul style="list-style-type: none"> ▪ schronienie w hostelu dla kobiet z dziećmi doświadczających przemocy w rodzinie (z terenu m. Białegostoku; w wyjątkowych przypadkach dopuszcza się przyjęcie rodzin i osób spoza m. Białystok, pod warunkiem zwrotu wydatków poniesionych na ich utrzymanie przez osoby korzystające z usług lub gminę właściwą ze względu na miejsce zamieszkania osoby lub rodziny, korzystającej z pomocy OIK) ▪ całodobowe dyżury specjalistów ▪ poradnictwo telefoniczne ▪ porady prawne, socjalne, rodzinne, psychologiczne, pedagogiczne ▪ krótkoterminowa terapia dla osób w kryzysie ▪ grupa terapeutyczna dla kobiet doświadczających przemocy ▪ grupa wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie ▪ grupa korekcyjno-edukacyjna dla osób stosujących przemoc ▪ grupa socjoterapeutyczna dla dzieci z rodzin objętych pomocą OIK
2	białostocki	Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Białymstoku	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Białymstoku	ul. Borsucza 2 15-569 Białystok tel./ fax /85/ 740 30 11 tel. /85/ 740 39 09, 740 39 98	<ul style="list-style-type: none"> • konsultant w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie: śr. 14.00-18.00 • prawnik (po uprzednim 	8 /w mieszka niu chronio nym w	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poradnictwo prawne w zakresie prawa rodzinnego, przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz innych sytuacji kryzysowych, ▪ porady socjalne ▪ grupa korekcyjno-edukacyjna dla osób stosujących przemoc w rodzinie

				www.powiatbialostocki.pl pcpr.bialystok@interia.pl	<p>telefonicznym umówieniu): wt. i śr. 15.30-18.00</p> <ul style="list-style-type: none"> • specjalista pracy z rodziną i pracownik socjalny – pracownicy PCPR w godz. pracy Centrum: pon. 8.00-16.00, wt.-pt. 7.30-15.30 • starszy specjalista pracy z rodziną – czw. 15.30-18 	Domu Dziecka w Krasnem/	<ul style="list-style-type: none"> ▪ schronienie w mieszkaniu chronionym w Domu Dziecka w Krasnem, ▪ dostarczania osobie i rodzinie informacji o instytucjach, organizacjach itp. świadczących pomoc
3	bielski	Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku Podlaskim	Powiat Bielski	<p>PCPR: ul. 3 Maja 17 17-100 Bielsk Podlaski</p> <p>Hostel: ul. Jana Pawła II/12 (DPS) 17-120 Brańsk tel. /85/ 833 26 76 fax /85/ 833 26 75 www.pcprbielskpodlaski.pl centrum3maja@poczta.onet.pl</p>	<p>PCPR – pon. – pt. 7.30-15.30</p> <p>Hostel czynny całodobowo</p>	4	<ul style="list-style-type: none"> ▪ przemoc domowa ▪ sytuacje kryzysowe wywołane: traumą życiową, ubóstwem, długotrwałą chorobą, bezrobociem oraz innymi stresogennymi czynnikami
4	grajewski	<p><i>Istnieje możliwość umieszczenia mieszkańców powiatu grajewskiego, min. ofiar przemocy w rodzinie w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Nowej Wsi Elckiej, prowadzonym przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Elku.</i></p> <p><i>PCPR w Grajewie, ul. A. Mickiewicza 3, 19- 200 Grajewo, tel./ fax. /86/ 273 87 09, czynny w godz. pon.-pt. – 7.30-15.30</i></p> <p><i>www.pcpr.grajewo.pl</i></p> <p><i>pcprgrajewo@wp.pl</i></p> <p><i>Po uprzednim kontakcie z PCPR w Grajewie</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ całodobowe schronienie i wyżywienie ▪ poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, socjalne 					
5	kolneński	Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia Dla Ofiar Przemocy w Rodzinie	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kolnie	ul. Wojska Polskiego 69 18-500 Kolno /86/	<ul style="list-style-type: none"> • specjalista pracy z rodziną – codziennie, całodobowo • pedagog pon.-pt. 	10	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozpoznanie zjawiska przemocy w rodzinie i opracowanie planu pomocy; ▪ wspieranie w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowej związanej z występowaniem przemocy w rodzinie,

				<p>278 13 34 278 12 99 www.pcprkolno.pl pcprkolno@poczta.fm stop.przemocy@pcprkolno.pl</p>	<p>7.30-15.30</p> <ul style="list-style-type: none"> • psycholog - cz. 11.00-16.00 • prawnik – pt. 9.30-12.30 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ prowadzenie interwencji kryzysowej; ▪ zapewnienie osobom doznającym przemocy bezpiecznego, całodobowego schronienia w sytuacji zagrożenia; ▪ udzielanie szeroko rozumianego poradnictwa prawnego, psychologicznego, pedagogicznego; ▪ prowadzenia działań terapeutyczno-wspomagających (diagnoza, terapia indywidualna, rodzinna i grupowa); ▪ prowadzenie grupy wsparcia dla osób doznających przemocy w rodzinie; ▪ objęcie specjalistyczną pomocą dzieci – świadków przemocy (pomoc psychologiczno – pedagogiczna); ▪ opracowanie, wdrożenie i realizacja Programu Korekcyjno – Edukacyjnego dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie; ▪ podejmowanie działań prewencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie; ▪ realizacja procedury „Niebieska Karta”- pomoc społeczna; ▪ organizowanie szkoleń dla kadry realizującej zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie; ▪ realizacja opracowanych programów profilaktycznych umożliwiających rodzinie dotkniętej przemocą lub inną sytuacją kryzysową przewyżczanie trudności; ▪ organizowanie kampanii na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, współpraca z mediami; ▪ monitorowanie i ewaluacja działań w zakresie przeciwdziałania przemocy; ▪ stała współpraca z instytucjami działającymi na rzecz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie (m.in.: sądy, prokuratura, policja, szkoły, służba zdrowia, organizacje pozarządowe); ▪ współdziałanie ze wszystkimi komórkami
--	--	--	--	--	---	---

							<p>organizacyjnymi Ośrodka Pomocy Społecznej, w szczególności w zakresie pracy socjalnej, specjalistycznego poradnictwa i realizacji procedury „Niebieskich Kart”;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ uczestnictwo w pracach zespołów interdyscyplinarnych; ▪ realizacja opracowanego na lata 2010-2015 Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie; ▪ realizacja opracowanego na lata 2010-2015 Powiatowego Programu Profilaktyczno-Edukacyjnego dla Dzieci i Młodzieży w Rodzinach Zagrożonych Przemocą w Rodzinie; ▪ realizacja opracowanego na lata 2010-2015 Powiatowego Programu Edukacyjno-Wspierającego dla Osób Dorosłych Uwikłanych w Zjawisko Przemocy w Rodzinie; ▪ analiza skali zjawiska przemocy w rodzinie; ▪ prowadzenie dokumentacji
6	Łomża m.	Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Łomży	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łomży	ul. Wojska Polskiego 161 18-400 Łomża tel./fax /86/ 216 98 20 www.oik.lomza.pl pomoc@oik.lomza.pl	<ul style="list-style-type: none"> • pon.-czw. - 7.30-16.00; pt. – 7.30-18 • od chwili przyjęcia do hostelu ośrodek czynny całą dobę 	9	<ul style="list-style-type: none"> ▪ schronienie w hostelu dla matek z dziećmi doznających przemocy domowej ▪ poradnictwo socjalne, prawne, psychologiczne
7	moniecki	Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Domu Pomocy Społecznej w Mocieszach	Powiat Moniecki	Mociesz 4A 19-124 Jaświly Tel/fax /85/716 88 93 www.dps.jaswily.pl dps@jaswily.pl	całodobowo	2	<ul style="list-style-type: none"> ▪ całodobowe schronienie i wyżywienie ▪ poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, socjalne ▪ terapia kryzysowa ▪ grupy wsparcia, grupy samopomocowe
8	moniecki	Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Mońkach	Powiat Moniecki	ul. Tysiąclecia 15 19-100 Mońki /85/ 716 61 00	całodobowo	8	<ul style="list-style-type: none"> ▪ całodobowe schronienie i wyżywienie ▪ poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, socjalne ▪ terapia kryzysowa

				716 25 24 www.pcprmonki.pl pcpr_monki@wp.pl			<ul style="list-style-type: none"> ▪ grupy wsparcia, grupy samopomocowe
9	Suwałki m.	Miejskie Centrum Interwencji Kryzysowej	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Suwałkach	ul. 23 Października 20 B 16-400 Suwałki /87/ 565 28 91 http://mops.suwalki.pl mcik@mops.suwalki.pl	całodobowo	13	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pomoc interwencyjna ▪ schronienie tymczasowe ▪ pomoc psychologiczna ▪ poradnictwo specjalistyczne (psychologiczne, socjalne, pedagogiczne, prawne, z zakresu przeciwdziałania przemocy) ▪ terapia interwencyjna ▪ grupa wsparcia dla osób doświadczających przemocy
10	Suwałki m.	Centrum Interwencji Kryzysowej przy Parafii p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Suwałkach	Parafia p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Suwałkach	ul. Kościuszki 58 16-400 Suwałki tel. /87/ 565 03 68 fax /87/ 566 39 37 http://cik.mnt.pl cik@mnt.pl	<ul style="list-style-type: none"> ▪ prawnik – śr. 15.30-19.30 ▪ psycholog – pon. 17.30-18.30, pt. 15.30-17.30 	-----	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pomoc osobom doświadczającym przemocy w rodzinie ▪ porady prawne i psychologiczne
11	suwalski	Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy Rodzinie	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Suwałkach	ul. Świerkowa 60 16-400 Suwałki tel./fax /87/ 565 92 82 w godz.7.30-15.30 tel.interwencyjny 602 746 394 www.powiat.suwalki.pl interwencja@powiat.suwalki.pl	W siedzibie PCPR pon.-pt. 7.30 -15.30 Umówienie ze specjalistą po wstępnej rozmowie w dogodnym czasie w godz. 7.30 – 17.00	14	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <u>w zakresie interwencyjnym:</u> schronienie ofierze przemocy w rodzinie oraz dzieciom pozostającym pod jej opieką bez skierowania i bez względu na posiadany dochód do 3 m-cy z możliwością przedłużenia w przypadkach uzasadnionych; ochrona ofiar przemocy w rodzinie; ochrona ofiary przemocy w rodzinie przed osobą stosującą przemoc; udzielenie natychmiastowej pomocy psychologicznej i prawnej oraz zorganizowanie dostępu do pomocy medycznej przypadku, gdy wymaga tego stan zdrowia; rozpoznanie sytuacji ofiary przemocy w rodzinie i udzielenie także innej wymaganej pomocy ▪ <u>w zakresie terapeutyczno-wspomagającym:</u> opracowanie diagnozy przemocy w rodzinie i indywidualnego planu pomocy ofierze przemocy w rodzinie; poradnictwo psychologiczne, prawne, socjalne; prowadzenie

							grupy wsparcia dla ofiar przemocy i terapii indywidualnej, diagnoza sytuacji dzieci i udzielanie im wsparcia psychologicznego oraz specjalistycznej pomocy terapeutycznej i socjoterapeutycznej; konsultacje wychowawcze w zakresie potrzeb bytowych: całodobowy pobyt, jeżeli dochód ofiary przemocy w rodzinie nie przekracza aktualnie obowiązującego kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, również wyżywienie, odzież, obuwie,
12	suwalski	Ośrodek Interwencji Kryzysowej z 2 Punktami Konsultacyjnymi w Bakalarzewie i Raczkach	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Suwałkach	ul. Świerkowa 60 16-400 Suwałki tel./ fax /87/ 565 92 82 interwencja@powiat.suwalski.pl	pon.- pt. 7.30 -15.30 Umówienie ze specjalistą po wstępnej rozmowie w pokoju nr 7	-----	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poradnictwo specjalistyczne: psychologiczne, pedagogiczne, terapia uzależnień, prawne, socjalne /w tym pomoc rzeczowa/ ▪ interwencje w terenie ▪ formy warsztatowe: <ul style="list-style-type: none"> - warsztaty umiejętności wychowawczych - warsztaty budowania relacji małżeńskiej; - warsztaty budowania relacji partnerskiej dla kobiet - konsultacje dla rodziców, dla dzieci /realizowane w ramach różnych projektów/
		Punkt Interwencji Kryzysowej w Bakalarzewie	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Suwałkach	ul. Rynek 3 16-423 Bakalarzewo /I piętro w Ośrodku Zdrowia/ tel. /87/ 569 40 06 (tel. do Ośrodka Zdrowia)	interwencja@powiat.suwalski.pl	-----	<ul style="list-style-type: none"> ▪ prawnik: II środa m-ca 12.00-15.00 ▪ psycholog: II i IV wtorek m-ca 8 30-9.30 w Ośrodku; 9.40-11.30 w szkole ▪ terapeuta uzależnień: III czwartek m-ca 16.00-20.00
		Punkt Interwencji Kryzysowej w Raczkach	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Suwałkach	ul. Nowe Osiedle 4 16-420 Raczki /I piętro Ośrodka Zdrowia/ tel. /87/ 568 50 19 (tel. do Ośrodka Zdrowia)	interwencja@powiat.suwalski.pl	-----	<ul style="list-style-type: none"> ▪ prawnik: IV środa m-ca 12.00-15.00 ▪ psycholog: I i III wtorek m-ca 8.30-11.30 ▪ terapeuta uzależnień: I i II czwartek m-ca 16.00-19.00